

Η ΜΕΛΙΣΣΑ

ΤΩΝ

ΚΥΚΛΑΔΩΝ.

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΛΕ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΥΠΟ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΟΛΥΜΕΡΗ.

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

.....
" Ἡμεῖς γὰρ οὐ μὲναι τοῖς ἔλκεσιν ἀφίχμεσθαί· Μελίσσαι δὲ, τοῦ
(Εὐστάθιος)
τῶν μουσῶν λειμῶνος τὸ κάλλιστον ἀπανθίζουσι. "

ΙΟΥΛΙΟΣ. 1846.

ΑΡΙΘ. 19.

ΕΝ ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΙ.

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΟΛΥΜΕΡΗ.

1846.

И МЕДИЦА

ТОТ

КЛКАТОН

ЗАКОНАТОРСТВОТО

ТОТ

ПОДПИСАНИЕТО

ТОТ ЗАКОНАТОРСТВОТО

.....
.....
.....
.....

1810

1810

ИЗДАНИЕТО

ИЗДАНИЕТО

1810

Η ΜΕΛΙΣΣΑ

ΤΩΝ

ΚΥΚΛΑΔΩΝ.

ΙΟΥΛΙΟΣ. 1846

ΑΡΙΘ. 19.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΙΛΟΥΪΟΥ ΠΕΛΛΙΚΟΥ.

(Συνέχεια από την Σελίδα 96.)

Ὁ Μόντης φιλοπρονητικός, παρεκίνησε τὸν Σιλούϊον νὰ τὸν ἐπισκέπτεται. Ὁ Σιλούϊος ἐδέχθη τὴν πρόσκλησιν καὶ ἤνυρε προσφοράς πολλὰς καὶ μεγάλας. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ὁ Μόντης ἐξηγήθη εἰς τὸν Σιλούϊον πῶς ἠργάζετο καὶ ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ μεγίστην βιβλιοθήκην συγκεϊμένην ἐκ φιλολογικῶν λαφύρων τοῦ παρελθόντος, τὰ ὅποια ὁ μὲν «De-Latour ἀποκαλεῖ • τακτικὴν βαβυλωνίαν. • Babel dela poesie. » ὁ δὲ Μαρονκέλης «Compilation des feuilles de la sibylle poetique. » Ἐσύχναζεν ἐνταυτῷ ὁ Σιλούϊος καὶ εἰς τὸν Φόσκολον, ἀλλὰ πώποτε εἰ, ἀπάσας τὰς ἀξιοκατακρίτους φιλονεικίας τὰς μεταξὺ τοῦ Μόντη καὶ τοῦ Φοσκόλου δὲν ἐφάνη ὁ Σιλούϊος λαμβάνων μέρος μετὰ τοὺς ὑπεναντίους ἐκείνους, οἵτινες τὸν ὑπέβλαπτον. Ὁ Σιλούϊος κατεδίδαζεν ἐλευθέρως τὸν μὲν ἢ τὸν δὲ ἀδικοῦντα, ἀλλ' ἢ αὐστηρότης τῆς κρίσεώς του δὲν πρέβαινε περαιτέρω. Ἀφοῦ ἐξέφραζεν εὐλικρινῶς τὴν γνώμην του, δὲν μετεχειρίζετο πλέον ἢ μέσα καὶ φράσεις συνδιαλεκτικὰς.

Μίαν τῶν ἡμερῶν ὁ Μόντης ἐκάθητο εἰς τὸ καφφενεῖον τοῦ Βέρρη· (ὅς μὴ φανῇ παράδοξον εἰς τοὺς πρακτικούς μας, ἐὰν εἰς φιλολογικὰ συγγράμματα τῆς Ἑσπερίας Εὐρώπης ἀναφέρονται ἐνίοτε καφφενεῖα, διότι πρῶτον μὲν μία περίοδος τῆς Ἱταλικῆς φιλολογίας λαμβάνει τ' ὄνομά της ἀπ' αὐτὸ τὸ ὄνομα τοῦ καφφενεῖου, καὶ δευτέρον

διότι συνάδει πολὺ μετὰ τὰ ἔθιμα τοῦ Μεσημβρινοῦ, ὅπου τὰ καφφενεῖα μετασχηματίζονται εἰς εἶδος γενικοῦ διαλεκτηρίου ὅπου ὅχι μόνον ἡ πολιτικὴ ὑπόληψις ἀνυψοῦται ἢ πλεπτει, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ φιλολογικὴ. Δὲν ἤθελε δὲ εἶσθαι ἴσως ἀτόπημα ἐὰν μὲ ὑψηλοτέραν ἀναλογίαν ὠνομάζωμεν αὐτὸ αἰθουσαν ἐθνικῆς καὶ ἐπαρχιακῆς ἀντιπροσωπίας ὅπου ὁ βέλτιστος οὗτος πολιτικὸς θεσμὸς δὲν ὑπάρχει.) Ὁ Σιλούϊος κατὰ σύμπτωσιν εὐρέθη ὡσαύτως εἰς τὸ αὐτὸ καφφενεῖον τοῦ Βέρρη. Τότε πλέον παρὰ ποτὲ ἔβραζαν αἱ πολεμικαὶ ἐριδες μεταξὺ Μοντιμῶν καὶ Φοσκολαίων. Ὁ Μόντης τότε ἤρχισε τὴν περὶ τοῦ ἀντικειμένου ὁμιλίαν εἰς τὸν Πέλλικον τὸν ὁποῖον ἐπαξίω· ἐξετίμα ὡς φιλοδίκαιον. « Δοιπὸν, τὸν εἶπε, μὲ ἀρνήσκι ὅτι ὁ Οὐῖτος μὲ ἐχθρεύεται καὶ μὲ περιφρονεῖ; τὸν ἀγνώμονα! ἢ καὶ ποῖος ἄλλος ἢ μόνον ἐγὼ τὸν ἔκαμα νὰ φθάσῃ εἰς τόσῃ τιμῇ; Οἱ Τάφοι ἤθελαν μείνει ἀγνώστοι ἐὰν ἐγὼ δὲν τοὺς προσκήρυττα θαυμασίως. » Ἐὰν δὲ μίαν μόνην λέξιν καὶ τώρα ἐπρόφερα ἡδυνάμην νὰ τοὺς ῥίψω εἰς τὸν πῖλον, ὅθεν τοὺς ἐξῆξα! » « Μὴ τρέχε, » Μόντη μου, (τὸν ἀπεκρίθη ὁ Σιλούϊος.) Ὅτι οἱ Τάφοι ἀνυψώσῃ διὰ σοῦ εἰς μεγίστην ὑπόληψιν εἶναι βέβαιον » καὶ τοῦτο τιμᾷ τὴν κρίσιν σου, ἥτις ὅταν ἀκολουθῇ τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς καρδίας σου, σὲ ἐδηγεῖ πάντοτε εἰς εὖ » γενεῖς πράξεις· ἀλλ' ὅτι μία μόνη λέξις σου δύναται νὰ ῥίψῃ τοὺς τάφους εἰς τὸν ῥύπον, ἢ καὶ ὁ ἴδιος δὲν τὸ πεισεύεις ἢ ἡ κρίσις σου σὲ ἀπατᾷ καθὼς συχνάκις σὲ συμβαίνει. Καὶ θέλων δὲν δύνασαι νὰ χαλάσῃς τὸ ἔργόν σου, διότι ἐκεῖνοι τῶν ὁποίων τὰ ὄμματα σὺ ἠνέψαες, τανῶν χωρὶς εἰς σὲ βλέπουν τὸ φῶς καὶ κρίνουν περὶ γραμμά-

» των ὡς καὶ Σὺ ὁ ἴδιος. Πρὶν τοῦ ἐκτυρλώτης ἡδύνασο νὰ
» σαλπίσῃς τὴν σάλπιγγά σου καὶ νὰ τοὺς ὀρκισθῇς, λέγων:
» *Μάθετε ὅτι τοῦτο εἶναι κόκκινον.* » Ἀλλὰ τὴν αὐτὴν ὥρην
» πλέον δὲν δύνασαι νὰ τὸ κάμῃς. Ὅσον δὲ περὶ τοῦ ὅτι ὁ
» Φόσκολος Σὰ ἐχρεύεται καὶ Σὲ περιφρονεῖ, εἰς τοῦλάχιστον
» γνωρίζω τὸ ἐναντίον, διότι γνωρίζω καλῶς ὅτι εἰς αὐτὸ
» τοῦτο τὸ καφφενεῖον τοῦ Βέρρη ὁ Οὐζος ἐβράβισεν ἕνα ὄσις
» διὰ νὰ τὸν κολακεύῃ ἐλάλησεν ἀπρεπῶς περὶ Σοῦ. »

Ὁ Μόντης τότε ἐπληξέ με τὴν δεξιάν του τὸ μέτωπόν
του λέγων «Καὶ ἐγὼ τὸ ἐλησμόνησα! » Ἀνεχώρησε δὲ συγ-
κινημένος καὶ ὁμολογῶν ὅτι ἄνθρωποι ποταποὶ καὶ χαϊρέ-
κακοὶ μεσολαβοῦν μεταξὺ τῶν, οἵτινες ἄλλην φιλολογικὴν
ὑπαρξίν δὲν ἡδύναντο νὰ ἐλπίζουσιν ἢ τρεφόμενοι ἀπὸ τὰ
ψυχὰ τὰ ὅποια ἐπιπτον ἀπὸ τὰς τραπέζας τῶν, αἵτινες
ἐάν ᾤσαν ἡνωμένοι δὲν ἐχρειάζοντο νὰ τρέφουν τοσούτους
παρασίτους.

Ἐν τούτοις ὁ Σιλουῖος εἰργάζετο, καὶ εἰργάζετο μόνος· διότι
μεταξὺ τῶν ἄλλων κακῶν ὅσα ὑπῆρχαν τότε εἰς τὴν Ἰταλίαν
ἦτο καὶ τοῦτο ὅτι ἐάν τις ἀγνώστος εἰσέτι ἐδείκνυνεν εἰς ἄλλον
τινα ἀπολαύοντα ὑπόληψιν ἔργον τι τῆς χειρὸς του ἔπρεπε
νὰ ὑπαγορευθῇ νὰ μετασχηματισθῇ καὶ νὰ ἀναπλασθῇ ἀπὸ
τοῦτον. Ὅσῃν δὲ περισσοτέραν ἐπιτυχίαν ἐλάμβανε τόσον
ὀλιγότερον θεωρεῖτο συγγραφεὺς. Καὶ τοῦτο δὲν ἦτο ψευ-
δές, διότι εἰ προμηθεύοντες παράσιτοι οὕτω πᾶς ἔχουν.
Ἄλλ' ὅποιοι δὲν ἦτο παράσιτοι πῶς ἡδύνατο νὰ ἀπαλ-
λαχθῇ ἀπὸ τὴν ὑπόληψιν ὅτι δὲν ἦτο τοιοῦτος; Ὁ μόνος
τρόπος τῆς ἀπαλλαγῆς διὰ τοὺς ὀλίγους τοιούτους ἦτο νὰ
ἐργάζωνται μόνοι τῶν.

Ὁ Μόντης εἶπε πολλάκις τοῦ Σιλουῖου, « Σὺ γνωρίζεις
αὐτὰ Ἀγγλικά, ἐλθέ νὰ μεταφράσωμεν τὸν Βυρῶνα, καὶ ἡ
» μετάφρασις νὰ φέρῃ εἰς τὰ ὀνόματα ἀμφοτέρων τιμὴν » ὁ
» Σιλουῖος ὁμῶς διὰ πολλοὺς λόγους ἐνόμισε συμπεριωρότερον
νὰ μὴν ἐπασχοληθῇ εἰς ἔργον τὸ ὁποῖον τοῦ ἀφήρει πᾶσαν
ἐλευθερίαν καὶ ὅπου ἡ τέχνη δὲν ἦτον ἡ αὐτή! Βεβαίως
δὲ εἰς τὸν μὲν ἤθελε μείνει ἀποκλειστικῶς ὁ κόπος, εἰς δὲ
τὸν ἄλλον πολὺ πλέον ἀποκλειστικῶς ἡ ἀξία. Ὁ Μόντης
τὸν παρεπονήθη πικρὰ διὰ τὴν ἀποποίησίν του τῆς τέχνης, κα-
θὼς καὶ διότι δὲν τὸν ἐσυμβουλεύθη πρὶν ἢ δημοσιεύσῃ τὴν
Φραγκίσκαν καὶ τὸν Εὐφύμιον, ἀλλ' ὁ Σιλουῖος τὸν ἐξέθε-
σεν εὐκρινῶς τοὺς λόγους του.

Ἀλλὰ, ποῖα ἦσαν τὰ συγγράμματα τοῦ Σιλουῖου; Μία

τραγωδία ἔχουσα ἑλληνικὸν ἀντικείμενον, αὐτὴ Ἀσολικήν
ὑστερον (περὶ τὸ 1810.—12.) ἐμπνευσθεὶς ὁ Πέλλικος
ἀπὸ τὴν ὥρην καὶ αἰσθηματικὴν φυσιογνωμίαν μιᾶς Ἰτα-
λίδος νέας ὑποκρίτριας 12. ἢ 14. ἐτῶν τὴν ἡλικίαν ἣτις
ἀπεκατέστη μία ἀπὸ τὰς πρώτας ὑποκρίτριας τῶν κωμω-
διῶν καὶ τραγωδιῶν, ἀπεφάτισε νὰ ζωγραφίσῃ τῆς Φραγκί-
σκης καὶ τοῦ Παύλου τὸν ἔρωτα, ὅστις ἀπὸ τὸν θυελλώδη ἄδην
τοῦ Δαίτου ἐπισκέπτεται μελαγχολικῶς τοὺς πρώτους
χρόνους παντὸς νέου φιλολόγου Ἰταλοῦ. Ὁ Σιλουῖος τὴν
συνέγραψε καὶ τὴν ἔδωκεν εἰς τὸν Οὐζτον Φόσκολον νὰ τὴν
» ἀναγνώσῃ, τὴν ἐπαύριον οὗτος τὸν ἀπεκρίθη. « Ἀκουτὸν
» με, ῥίψον εἰς τὸ πῦρ τὴν Φραγκίσκαν σου. Μὴν ἐπαναφί-
» ρωμεν ἀπὸ τὸν ἄδην τοὺς κολασμένους τοῦ Δαίτου, οἵτι-
» νες φοβίζουσιν τοὺς ζῶντας. Ναὶ, ῥίψε τὴν εἰς τὸ πῦρ καὶ φέ-
» ρε με ἄλλο πόνημά σου. » Ὁ Σιλουῖος τὸν ἔφερε τὴν Ἀσο-
» λικήν. « Ἄ! αὕτη εἶναι καλὴ, εἶπεν ὁ Φόσκολος, ἀκο-
» ροῦθαι οὕτω. » « Ὁ Σιλουῖος ὁμῶς χάριν τοῦ αἰσθητι-
κοῦ ἐκείνου νόμου, ὅστις κάμνει πάντα τεχνίτην νὰ αἰσθά-
νεται τὸ καλὸν ἔργον τῶν χειρῶν του (μολονότι ἐνίοτε τὸ
καλὸν αὐτὸ δὲν ἀναγνωρίζεται καὶ ἀπὸ τοὺς ἐμπειροτέρους
τεχνίτας ἕνεκα σχολαστικῶν ἢ ἄλλων τινῶν προλήψεων)
ἔρριψεν εἰς τὸ πῦρ τὴν Ἀσολικήν καὶ ἐφύλαξε τὴν Φραγκί-
σκην, τὴν ὁποίαν κατὰ πρώτην φοράν παρέστησεν εἰς τὸ
Μεθιδόλανον ἢ ὑποκρίτρια ἐκείνη, ἣτις ἐνέπνευστο τὸ θέμα εἰς
τὸν ποιητὴν μας, καὶ ἔκτοτε ἡ τραγωδία αὕτη παρουσιάζ-
εται ἐπὶ τῶν Ἰταλικῶν θεάτρων μὲ πάντοτε αὐξάνουσαν
ἐπιτυχίαν.

Ἀπὸ ἡ Κυβέρνησις τοῦ Ναπολέοντος ἔπεσεν, ἡ οἰκογένεια
τοῦ Σιλουῖου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ταυρουσίαν ὅπου ὁ Κύριος
Ὀνοράτος προσεκληθὲν νὰ διευθύνῃ ἐν τμήμα τοῦ ὑπουργείου
τοῦ πολέμου. Ὁ δὲ Σιλουῖος μόνος ἔμεινεν εἰς τὸ Μεθιδό-
λανον ξενιζόμενος μὲ ὅλην τὴν ὑπόληψιν καὶ ἀγάπην κατ'
οἶκον τοῦ Κόμητος Κυρίου Βρέμη, ὅπου ἤρχιτε νὰ ἐκπαί-
δεύῃ νέον τινα Ὀδοῦρην καλούμενον τὸν ὁποῖον διὰ τὰ
πλεονεκτήματά του ὡς υἱὸν ἡγάπητε. Μετέπειτα μετέβη
κατ' οἶκον τοῦ Κυρίου Πόρρου διὰ νὰ σχηματίσῃ τὴν καρ-
δίαν καὶ τὸν νοῦν τῶν δύο υἱῶν του τοῦ Μιμίνου καὶ Ἰου-
λίου. Μίαν τῶν ἡμερῶν ἦλθε νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ ὁ Ὀδοῦρ-
δος ὅστις ἐφαίνετο μελαγχολικὸς καὶ συλλογιζόμενος. Ἐξή-
τησε παρὰ τοῦ Σιλουῖου ἐν βιβλίον, ἀλλ' ἐφαίνετο ὡς νὰ
ἠθελε νὰ τὸν εἴπῃ καὶ τι ἄλλο. Ὁ Σιλουῖος ἦτο τότε μὲ

ἄλλους φίλους του τοὺς ὁποίους δὲν ἐδυνήθη νὰ παραιτήσῃ καὶ ἀπεκρίθη εἰς τὸν Ὀδοῦρδον. « Ἰπαγε εἰς τὴν βιβλιοθήκην καὶ ἔπαρε ὅ,τι θέλεις, θέλεις ἄλλο τι; » Ὅχι, ἀπεκρίθη ὁ Ὀδοῦρδος ὅστις ἀναχωρεῖ, καὶ μεταβαίνει εἰς μίαν ἐσχάτην τοῦ πατρὸς του πλησίον τοῦ Μεδιολάνου ἐπὶ λόγῳ ὅτι θέλει νὰ κυνηγήσῃ, ζητεῖ ἐν πυροβόλον καὶ αὐτοχειριάζεται. Τὴν ἐπαύριον ὁ πατὴρ του καὶ ὁ Σιλουῖος τὸν εὖρον βουτυγμένον εἰς τὸ αἷμά του. Τὴν ἡμέραν ταύτην ἐσημεώσαν ὁ Σιλουῖος μεταξὺ τῶν ἀπαισιωτέρων τῆς ζωῆς του.

Περὶ τὸ 1815.—16. ὁ Κ. Λουδοβίκος Βρῆμης ἠθέλησεν νὰ βλῇ τὴν ὑποκρίτριαν, περὶ τῆς ὁποίας ἀνωτέρω ἐγένετο λόγος νὰ παραστήσῃ ἐν δράματι τοῦ εἰς τὴν Μάντουαν καὶ ὁ Σιλουῖος τὸν ἐσυνώδευσεν. Εἰς τὸ φρούριον τῆς Μάντουας ἦτο φυλακισμένος μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ ὁ διάσημος ἱατρός Ραζέρης τοῦ ὁποίου τὴν θυγατέρα περιέβαλψεν ὁ Σιλουῖος ὡς πατὴρ καὶ ὡς διδάσκαλος καθ' ὅσον τὸ διάστημα τῆς φυλακίσεως τοῦ ἱατροῦ. Ἀφοῦ μετεχειρίσθη διάφορα μέσα ἀπεφασίσθη νὰ ὑπάγῃ καὶ ὁ ἴδιος ὁ Σιλουῖος νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν αὐστηρὸν μὲν, ἀλλὰ τίμιον φρούραρχον πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ σκοποῦ του. Ὁ κάλλιστος δὲ οὗτος Γερμανὸς τὸν εἶπε.

— Τί ἀγαπᾶτε ἡμεῖς ἀπὸ τὸν Κύριον Ραζέρην;

— Μίαν ἱατρικὴν συμβολήν.

— Καὶ τί πάσχετε;

— Στῆθικὸν πόνος.

— Στῆθικὸν πάθος! στῆθικὸν πάθος!

Καὶ ἐνῷ ἐπαναλάμβανε τὴν φράσιν ταύτην ἔβαλε τὴν χεῖρα του ἐπὶ τοῦ στῆθους τοῦ Σιλουῖου λέγων: « τὸ στῆθικὸν πάθος εἶναι ἡ φιλία· ναί, ἡ φιλία! » ἡ δὲ φωνή του εἰς τὴν ἐπανάληψιν τῆς λέξεως ταύτης ἔτρεμεν ὡς ἄνθρωπος τὰ μέγιστα συγκινούμενος. Ἐν τούτοις ὁ Σιλουῖος ἔλαβε τὴν ἀδειαν, εἰσῆλθεν εἰς τὸ φρούριον, εἶδε καὶ ὠμίλησε μετὰ τοῦ Ραζέρη, χωρὶς βέβαια νὰ φαντασθῇ ποτὲ ὅτι μίαν ἡμέραν καὶ αὐτὸς ἔμελλε νὰ κλεισθῇ καὶ μετὰ πολλὴν περισσοτέραν αὐστηρότητα, καὶ ὅτι οὐδεὶς ἐκ τῶν παλαιῶν φίλων του ἦτο δυνήθη διὰ χάριτος ἢ δι' ἐπιδεξιότητος νὰ διαβῇ τὸν ἀκαμπτὸν ἐκεῖνον τῆς Σπειλβέργης οὐδὲν. (α)! Καὶ

(α) Spielberg εἰς τὴν Γερμανικὴν διάλεκτον ἐξηγεῖται δὲ εἰς τὴν ἡμετέραν κατὰ λέξιν ὁρος παίγνιός οὐ. Οὕτω οἱ Ἕλληνες ὠνόμασαν κατ' ἀντίφρασιν Χάρωνα τὸν Ἀχρεὶν κοπηλάτην τῆς Στυγὸς, καὶ Εὐμεινίαν τὰς Εὐμενίας τοῦ Ἄδου.

ὅμως ἐὰν εὖρε τὸν Σχίλλερν φιλόανθρωπον, ἐὰν εἰς τὰ ὅμματα ἐκείνου ὅστις τοὺς ἔκαμνε νὰ ὑποφέρωσι τόσα δεινὰ εἶδεν ἐν δάκρῳ (ὡς διμαρτύροντο κατὰ τῆς σκληρότητος τῆς ἐκτελουμένης ὑπηρεσίας του.) ταῦτα δὲ ἦσαν ἄραγε μὴ ἀμοιβή εἰς ἐκεῖνον ὅστις ἐνῷ καιρῷ ἀπέλαυε τὰ ἀγαθὰ τῆς ζωῆς, ἐνθυμήθη καὶ τὸν ἄλλον ὅστις ἦτο τεθαμμένος εἰς τὴν θλίψιν;

Ἐπανῆλθεν εἰς τὸ Μεδιόλανον κατοικῶν μετὰ τοῦ Κόμητος Πόρριου ὅπου συνήρχοντο ὅσοι πλέον διακεκριμένοι κατὰ τὰς τέχνας ἢ τὰς ἐπιστήμας ἦσαν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, καὶ ὅσοι τὰ μάλιστα διακεκριμένοι διαβάται ἐπετηκέπτοντο τὴν χερσόνησον. Ἐν εἰ εἶδε καὶ ὠμίλησε μετὰ τῆς Στάελ καὶ τοῦ Σλεγέλου οἵτινες ἦσαν τὰ μέσα τῆς σχέσεως μεταξὺ τῆς Γερμανικῆς καὶ Ἰταλικῆς φιλολογίας. Ἐκεῖ εἶδε τὸν Λόρδον Βυρᾶνα καὶ τὸν Ὠσοχούσωνα οἵτινες ὡσαύτως ἐσχέτισαν τὴν Ἀγγλικὴν μετὰ τὴν Ἰταλικὴν φιλολογίαν. Ἐκεῖ εἶδε τὸν Δαβὴν, τὸν Βρούγαμ, τὸν Βορβάλδουνα καὶ ἑκατοντάδας ἄλλων διασήμων Εὐρωπαίων, ὥστε δυνάμεθα διὰ καίως νὰ εἰπώμεν ὅτι ὁ Δάντης καὶ ὁ Σαίξπηρος, ὁ Περτράρχης καὶ ὁ Σχίλλερς, ἡ ποίησις καὶ ἡ ἐπιστήμη, ὁ τεχνίτης καὶ ὁ πολίτης ἤρχοντο νὰ ἀσπασθοῦν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἰνσουβρίας ὅπου ὁ Σιλουῖος ἦτον ἱερεὺς.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΚΥΠΡΟΥ.

Ἐν τῷ Ἀριθ. 17. τοῦ δευτέρου Τόμου τῆς Μελέσεως ἀνέγνωσα εὐχαρίστως διατριβὴν τινα σύντομον Δημητρίου Νικ. Φραγκοῦδη, Κυπρίου Λεμεσηνοῦ, περὶ τῶν ἐρείπων τῆς ἀρχαίας ἐν Κύπρῳ πόλεως Σχλαμῖνος, καθέδρας τοῦ βσιλέως Εὐαγγέλου καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ. Ἐπαινῶν τὸν λόγιον καὶ φιλόκαλον συντάκτην τῆς διατριβῆς αὐτῆς καὶ διὰ τὴν ὑπόθεσιν καὶ διὰ τὸ λεκτικὸν καὶ διὰ τὴν προτίμησιν τῆς Μελέσεως, παρακινῶ καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς ὁμοίους αὐτοῦ λογίους νέους ἐκείνου τοῦ τόπου νὰ ἐπιμεληθῶσι τὴν περιήγησιν καὶ καταγραφὴν ἀπάσης τῆς νήσου, καθ' ὅσον δύνανται, καὶ τὴν κοινοποιήσιν τῆς ὕλης ταύτης πρὸς τὸ Πανελλήνιον διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου.

Ἡ μεγαλόνησος Κύπρος, περιέχουσα τὸν ἀνατολικώτε-

ρον κατὰ τὴν Μεσόγειον Ἑλληνισμὸν, κειμένη πρὸ τῶν εἰδαιμόνων παραλίῳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, (εἰς ἣν ἀνήκει γεωγραφικῶς) καὶ Συρίας καὶ Αἰγύπτου, οὗτα δὲ καὶ φύσει εὐφορὸς, ὑγιεινὴ, πλουσία, εἶναι μέρος πολύτιμον καὶ περισπούδαστον τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ὀλομελείας. Διὰ τὰ φυσικὰ ταῦτα προτερήματα ἤκαμε ποτὲ κατὰ τὴν ἐμπορίαν τὰς τέχνας, τὴν ναυτηλίαν καὶ τὰ γράμματα, καὶ δύναται πάλιν ν' ἀκμάσῃ ὡς μέλος τῆς νέας Ἑλληνικῆς κοινωνίας, ὡς ἦτο ποτὲ τῆς ἐπὶ Μακεδόνων καὶ τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, ὁπότε ἡ μεγαλόνητος αὕτη μετὰ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἀπάσης εἶχεν ἐξουσίαν Ἑλληνικὴν, ὡς καὶ λαὸν ὁμογενῆ. Τίς ἀγνοεῖ, ὅτι πρὸ 8. μόνον ἑκατονταετηρίδων περίπου ἡ Βυζαντινὴ ἡμῶν αὐτοκρατορία εἶχεν ἐκτὸς τῶν ἀνωθεν Ἀσιατικῶν μερῶν καὶ τὴν Θράκην (ἐνοσημένην μέχρι τοῦ Ἰστροῦ) καὶ τὴν Μακεδονίαν (ἐνοσημένην μέχρι Σερβίας) καὶ τὴν Ἑπειρὸν (ἐνοσημένην μέχρι Ἰλλυριῶν ἢ τοῦ λεγομένου Ῥιζονίου κόλπου, ὅπου τὰ νῦν τὸ Μαυροβούνιον) ; Ἐξουσία κατέχουσα τὴν Κωνσταντινούπολιν πρέπει νὰ κατέχῃ συγχρόνως καὶ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας ὅσα μέρη χρειάζονται εἰς ἀπαρτιμὸν κράτους ὠρισμένου φυσικῶς καὶ ὅσον τὸ δυνατόν ἡσφαλισμένου. Ἀλλαμὴν τὰ φυσικὰ ὄντα τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἐν ἣ καὶ ἡ Κύπρος, σχηματίζονται ὑπὸ τοῦ Ταύρου συμπεριλαμβανόντος ἐντὸς αὐτῆς τὴν Ταρσὸν, τὴν Καισάρειαν καὶ Σεβάστειαν καὶ τὴν Τραπεζοῦντα. Ὁ δὲ Ταῦρος τὸ ὄρος, ὀρίζει τὴν μικρὰν Ἀσίαν πρὸς τὴν Συρίαν, ἀπὸ τοῦ Ἰονικοῦ κόλπου μέχρι τοῦ Εὐφράτου, ἐκτείνε δὲ μέχρι Κολχίδος, πρὸς τὴν Ἀρμενίαν τὴν μεγάλην περικλείων οὕτως ἐντὸς τῆς μικρᾶς Ἀσίας τὴν κακῶς ὀνομασθεῖσαν μικρὰν Ἀρμενίαν, ἥτις ἦτον ἀπλῶς μέρος τῆς Καππαδοκίας, κατασχεθὲν προσωρινῶς ὑπὸ τοῦ ἔθνους τῶν Ἀρμενίων τὸ πάλαι, ὡς οἱ Καππάδοκες διαβάντες τὸν Εὐφράτην κατέσχον ἀρχαιότερον μέρος τῆς Ἀρμενίας, ὅπερ διὰ τοῦτο δὲν ὀνομάσθη μικρὰ Καππαδοκία.

Ἄν ἐσώζοντο μέχρις ἡμῶν τὰ Κυπριακά τοῦ Φιλοστεφάνου καὶ τοῦ Ἀνδρεάδου, ἠθέλαμεν γινώσκαι σήμερον τὴν ἀρχαίαν πρὸ τῶν Μακεδόνων ἱστορίαν καὶ ἄλλα πράγματα τῆς ἀξιολόγου ταύτης νήτου. Κατὰ τὴν παρελθούσαν ἑκατονταετηρίδα Κύπριος τις ἀρχιερεὺς τοῦ ὁποίου δὲν ἐνθυμούμαι τὴν σιγμὴν ταύτην τὸν ὄνομα, συνήρτισεν εἰς μεγάλην διατριβὴν ἢ μονογραφίαν, ὅτα εὗρηκεν εἰς τοὺς ἀρχαίους καὶ τοὺς νεωτέρους συγγραφεῖς περὶ τῆς Κύπρου. Αὐτὸ τὸ σύγ-

γραμμα εἶναι ἀνεμφισβότως γνωστὸν εἰς τοὺς λογίους Κυπρίους, καὶ προβάλλω εἰς αὐτοῦ; νὰ λάβωσιν αὐτὸ ὑπ' ὄψιν καὶ νὰ τελειοποιήσωσι τὴν περιγραφὴν τῆς πατρίδος τῶν πρὸς ὠφέλειαν τῶν ἐντοπίων, καὶ πρὸς γινῶσιν τοῦ Πανελλήνιου.

Τὸ ἐμβυδὸν τῆς Κύπρου κατὰ μέτρον τετραγωνικὰ εἶναι σχεδὸν τὸ τρίτον μεγαλητέρα παρὰ τὴν Κρήτην. ἔχει ὄρη ὑψηλὰ καὶ θέσεις ὀχυρὰς. Πιθανῶς δὲ ὁ σχηματισμὸς τῶν ὀρέων νὰ διαίρη τὴν νήσον εἰς 7. μερίδας, διότι πάλαι ποτε εἶχεν 7. ἡγεμονίας κατὰ τὸν Πλίνιον. Ὁ Στράβων ἐπαινεῖ τὴν φυσικὴν αὐτῆς καλλονήν. Ὀνομάσθη ἡ ἐπωνομάσθη κατὰ τοὺς ἀρχαίους γρόνους Κεραιτὴ, ἢ Κεραιτικὴ διὰ τὸ εἶχειν πολλὰ τὰ κεραιτὰ Σρηκία, Ἀμαθουσία, Ἀκαμαντὴς κ.τ.λ. Ἐλκεθε δὲ τὸ ὄνομα Κύπρος, ἢ ἀπὸ τῆς θυγατρὸς τοῦ Κινέρου ἢ ἀπὸ τοῦ ὁμωνύμου ἀνδρός.

Οἱ Κύπριοι ἔχοντες καλὸν ναυτικὸν ἀντέστησαν πρὸς τοὺς Πέρτας κατὰ θάλατταν, ἔπειτα ἐβοήθησαν δραστηκῶς τὴν κατὰκτησιν τῆς Συρίας ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Εἰς τὰς χεῖρας τῶν ξένων κατακτητῶν, Ῥωμαίων, Σαρακηνῶν, Ἑνετῶν, Τούρκων, ὁ τόπος οὕτως ἐφθάρη κατ' ὀλίγον, καὶ σήμερον δὲν ἔχει εἰμὴ ὀλίγον λαὸν, καὶ μικρὸν ἐμπόριον. Κατὰ τὸν ἐθνικὸν ἡμῶν ἀγῶνα ἡ Κύπρος δὲν ἀπεστάτησε, καὶ ὅμως πολλοὶ τῶν προκρίτων αὐτῆς καὶ μέρος τοῦ λαοῦ, ἐσφάγησαν, κατεδιώχθησαν καὶ ἐδημεύθησαν ὑπὸ τῆς ἐξουσίας τὰ κτήματά των. Σήμερον ἡ κυβερνήτης τοῦ φιλολάου Σουλτάνου ὀρεῖται ν' ἀποζημιώσει τοὺς παθόντας Κυπρίους καὶ νὰ καταστήτῃ πάλιν αὐτοῦ; εἰ δυνατόν εἰς τὰ ἀπωλεσθέντα κτήματα. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος καὶ οἱ πρίκριτοι τοῦ τόπου ὀρεῖται νὰ ὑποστηρίξωσι τὰς ἀπαιτήσεις τῶν παθόντων διὰ τὸ δίκαιον καὶ τὸ συμφέρον τοῦ τόπου, διότι τούτου μὴ γενομένου ὑπὸκειται καὶ αὐτοὶ αὐριον εὐκολώτερον εἰς ἄλλας ὁμοίας καταδρομάς. Καὶ ἂν ὑποθέσωμεν, ὅτι ἀληθῶς τινὲς τῶν προκρίτων τῆς Κύπρου ἐγίνωσκον τὴν ὑπαρξίν τῆς ἑταιρείας ὡς ἐκατηγορήθησαν τότε, τοῦτο δὲν εἶναι λόγος ἰσχυρὸς, ὥστε οἱ κληρονόμοι αὐτῶν νὰ στερηθῶσι τῆς οἰκογενειακῆς ιδιοκτησίας.

Εἴπομεν ὅτι ἡ Κύπρος σώζει καὶ σήμερον ὀλίγην ἐμπορίαν. Λεῖπουν ὅμως ἀπὸ αὐτῆς ἡ ναυτιλία, αἱ τέχναι, καὶ τὰ γράμματα· τρία μεγάλα ἀγαθὰ, τὰ ὅποια διετηροῦσαν τὸ πάλαι τὴν πολυκνηρωπὴν αὐτῆς. Καὶ περὶ μετὰ τῆς ναυτηλίας λέγομεν, ὅτι νῆτος ἔχουσι περίεξ θάλατταν καὶ ἐμ-

πορικός σχέσεις, έχει, όταν θέλῃ καὶ ναυτικὸν λαὸν καὶ πλοῖα. Ἀρκεῖ πρὸς τοῦτο ἡ ἐταιρική μέθοδος τῆς ναυπηγίας καὶ τῆς θαλασσοργίας, ἥγουν ἕκαστον πλοῖον νὰ ἔχῃ πολλοὺς τοῦς ἰδιοκτητὰς ἐταίρους καὶ τοὺς ναύτας ὅχι διὰ μισθοῦ ἀλλὰ μεριδικῶς, ὅπου καὶ ὅσον εἶναι δυνατόν. Οἱ κεφαλαιούχοι Κύπριοι εἰς ποῖαν ἄλλην ὠραιότεραν, ἐπικερδέστεραν καὶ κοινωφελετέραν ἐπιχείρησιν ἔχουν νὰ ἐνασχολήσωνται τὰ χρήματά των, εἰμὴ εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Κυλικίας, τῆς Συρίας, τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Ἑλλάδος;

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον δύνανται καὶ νὰ ἐννοήσωσιν εἰς τὴν πατρίδα τῶν ὀλίγων ναύτας Αἰγαίουπελάγους, παρέρχοντες αὐτοῖς ἔργον θαλάσσιον, μερίδιον εἰς τὰ πλοῖα, οἰκόπεδον ὠρεῶν καὶ ἄλλας τοιαύτας ὠφελείας. Ὅσον ὄφελος ἔχουν τὰ ξένα πλοῖα μεταφέροντα εἰς τὴν Εὐρώπην τὰ προϊόντα τῆς μεγάλου Κύπρου, βικμάκια, οἶνον, ξυλοκέρατα, κ.λ. δύνανται νὰ τὸ ἔχωσι τὰ ἐντόπια, ὠφελούμενα περιπλέον ἐκ τοῦ πλησίον καὶ ἀπὸ τὴν ναυτηλίαν τῆς Συρίας πρὸ πάντων, ἐπεὶ δὴ τὸ ἀπὸ τῶν παραλίων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἔχοντες πρὸ πολλοῦ οἱ Μεγιστεῖς θαλασσινοὶ, κάτοικοι τῆς Μεγίστης (Καστέλ-Ρόσσου, παρὰ τὴν Λυκίαν κατ' Ἀντίφαλλον. Ἡ μικρὰ νῆσος αὕτη λεγομένη τὸ πάλαι Μεγίστη (παραθετικῶς πρὸς τὰς παρκαυμένας ἄλλας μικροτέρας) ἦτον ἴσως ἀκατοίκητος τὸ πάλαι ἢ ὀλίγον κατοικημένη· ἀλλὰ σήμερον εὐτυχεῖ διὰ τοῦ ναυτικοῦ, ὥς ἡ Κῶς, καὶ Σύμη· Ἡ Μεγίστη εἶναι ἡ μόνη ναυτικὴ νῆσος, κατὰ τὸ Παμφύλιον πέλαγος.

Περὶ τῶν ἀναγκαιῶν ἐν Κύπρῳ τεχνῶν δὲν ἔχουμεν πολλὰ νὰ σημειώσωμεν μὴ γινώσκοντες τὰς χρεῖας καὶ περιστάσεις τοῦ τόπου ἐπ' ἀκριβέως. Νομίζομεν μόνον ὅτι οἱ φιλότεχνοι τῶν Κυπρίων ἠδύναντο νὰ τελειοποιήσωσι τὴν οἰκοδομικὴν, νηματοργικὴν τῶν βικμακίων ὥς καὶ τὴν ὑφαντικὴν κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς νῦν Αἰγύπτου, τὴν λιθοζοικὴν, φέροντες Τηνίους τεχνίτας, καὶ εἴ-τι ἄλλο ἐπιτήδευμα.

Ἀλλὰ πρὸ πάντων περὶ τῶν γραμμάτων ὁπόσῃν καὶ ὁποῖαν πρόνοιαν ἔλαβε τὸ κοινὸν καὶ ὁ μακαριώτατος ἀρχιεπίσκοπος τῶν Κυπρίων; Δὲν ἠκούσαμεν εἰσέτι ἐν αὐτῇ οὔτε φιλολογικὸν Γυμνάσιον διακεκριμένον, οὔτε πλουσίαν βιβλιοθήκην, οὔτε θεολογικὴν διδασκαλίαν, καὶ ἐπιστήμας καὶ ναυτικὴν, ἢ τὴν σχολὴν τοῦ Κυπρίου Ζήνωνος, τοῦ ὁποῖου ἡ φιλοσοφία ἐπλάτε ἀξιολόγου διδασκάλους καὶ

μεγάλους πολιτικῶν; ἄνδρες ἔντε τοῖς Ἕλλησι καὶ παρὰ Ῥωμαίοις. Σήμερον ἡ Κύπρος ἀδοξεῖ κατὰ τὰ γράμματα, ὅσον καὶ ἡ γείτων Ταρτὸς, αἱ κατὰ σοφίαν ἐφάμιλλοι ποτὲ τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἀλεξανδρείας. Οἱ Κύπριοι φκίνονται καὶ σήμερον φιλομυθεῖς, ἀγγίνοες, φιλόκαλοι, φιλοπάτριδες, ἐπιχειρηματικοί. Λαὸς ἔχων τοιαῦτα προτερήματα καὶ χρηματικὰ μέτα, τί δὲν κατορθώνει; ἂν μόνον θελήσῃ καὶ φροντίσῃ τὸ δέον μετὰ φιλοτιμίας καὶ καρτερίας; Ἡ Κυβέρνησις τοῦ Σουλτάνου φρονίμως ποιοῦσα βοηθεῖ σήμερον πανταχοῦ τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ βελτίωσιν τῶν ὑπηκόων. Δύνανται λοιπὸν καὶ οἱ Κύπριοι ἐμψυχούμενοι καὶ ὑποστηρίζόμενοι εἰς τὰ καλὰ ὑπὸ τῆς Ὁθωμανικῆς ἐξουσίας αὐτῆς νὰ φωτίσωσι καὶ πλουτήσωσι πάλιν τὴν ἀγαπητὴν πατρίδα τῶν ἀναδεικνύοντες αὐτὴν ἐκ νέου διὰ τῶν ἐπιστημῶν, τῶν τεχνῶν καὶ τῆς ναυτηλίας πολυάνθρωπον, ἰσχυρὰν, εὐήμερον καὶ ὀφθαλμὸν τοῦ Γένους; κατὰ τὴν ἀνατολικὴν Μεσόγειον. Ἡ Κύπρος τότε ὡς ἄλλος φωστὴρ λαμπρὸς, θέλει ζωογονεῖ φωτίζων τοὺς πλησίον χριστιανικοὺς λαοὺς τῆς Κυλικίας καὶ Συρίας. Πόσον κέρδος καὶ πόση τιμὴ εἰς αὐτὴν καὶ ὄφελος εἰς τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανούς ἐν γένει, οἵτινες ἔχουν ἐκπαλαί τόσας σχέσεις ἐμπορικὰς μετὰ τῆς μεγάλης Ἀσίας! Ἄν ἡ Κύπρος ἀμελήσῃ τὴν εὐτυχὴ ταύτην καὶ ἐντιμὴν πρόθεσιν, τὴν ὁποῖαν ὑποδεικνύομεν αὐτῇ δι' ὀλίγων, ἀμαρτάνει μεγάλως πρὸς τε αὐτὴν καὶ πρὸς τὸ Γένος.

Πολλοὶ ὁμογενεῖς ναῦται, διδάσκαλοι, τεχνῖται καὶ διαφόρων ἄλλων ἐπαγγελμάτων ἀναγκάζονται ἀπὸ τὴν κακὴν διοίκησιν τῆς Ἑλλάδος νὰ μετοικῶσιν εἰς τὴν Ὁθωμανικὴν ἐπικράτειαν. Ἐπεὶ δὴ ἡ Κύπρος ἔχασε καὶ δύνата νὰ θρέψῃ πολλὸν λαόν, δίδομεν τὴν γνώμην εἰς τοὺς καλούς Κυπρίους νὰ ὑποδέχωνται καὶ συνοικίζωσιν ἐνασχολοῦντες ὅπωςδῆποτε τοὺς προσερχομένους καὶ χρεῖαν ἔχοντας, διότι ἡ περιποίησις τῶν ἀπύρων ἐντοπίων καὶ ξένων βοηθεῖ πολὺ τὴν αὐξήσιν τῶν πόλεων. Εἶναι καλὸν προσέτι νὰ μὴν πωλῶσιν, ἀλλὰ ν' ἀγοράζωσι κτήματα, ὥς παλαιοὶ καὶ δικαιοματικοὶ τοῦ τόπου οἰκῆτορες. Νὰ ἐπιμελῶνται δὲ καὶ τὴν γεωπονίαν, τὴν πηγὴν καὶ βάσιν πάσης βιομηχανίας, καὶ τοῦ πλούτου, καὶ τῶν κοινωνικῶν ἀρετῶν, καὶ τοῦ πληθυσμοῦ. Οὕτως ἡ μεγάλου Κύπρος διοικουμένη φρονίμως καὶ ἐν ὁμονοίᾳ, γίνεται αὖθις μετ' ὀλίγα ἔτη διπλασίη κατὰ τὴν ἀξίαν καὶ ζηλωτὴ παρὰ πᾶσι, τι-

μῶτα διὰ τῆς ὑπερτερημίας τοῦς πρωταιτίους αὐτῶν τῶν ἀγαθῶν, μερικῶν καὶ γενικῶν.

Εὐθύφρων.

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝ ΣΪΜΗ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ.

Παρά τινων ἀξιοτίμων ἐμπόρων ἐλθόντων κατ' αὐτάς ἀπὸ Σύμης, μαθηάνομεν εὐχαρίστως ὅτι εἰς τὴν νῆσον ἐκείνην ἡ παιδεία προοδεύει θαυμάσια, καὶ οἱ Συμαῖοι, οἵτινες πάντοτε καὶ εἰς πᾶσαν περίστασιν ἀνεράνησαν τίμιοι, σήμερον ἔχοντες τὴν ἀφορμὴν τῆς παιδείας ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ φαίνονται ἐπαισθητῶς βελτιούμενοι, καὶ ἡ βελτίωσις αὕτη διακρίνεται μᾶλλον εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ λαοῦ τῆς Σύμης· ὁ σεβαστὸς συμπολίτης αὐτῶν κύριος Ν. Φιλάδελφος διαμένων ἤδη τρία ἔτη Σχολάρχης εἰς τὴν Πατρίδα του ὅχι μόνον τὰς παρὰ πόδας προόδους τῆς παιδείας ἐνῆργησεν εἰς τὴν νεολαίαν, ἀλλὰ καὶ τὰ πνεύματα τῶν κατοίκων προήγαγεν εἰς μεγάλην ἐπὶ τὰ κρεῖττω μεταβολὴν· ἡ θρησκεία, ὁ πατριωτισμὸς, ὁ πολιτισμὸς, ἡ ἀγάπη πρὸς τὰ καλὰ καὶ κοινωφελῆ, εἶναι σήμερον τὰ ἀντικείμενα τῆς σπουδῆς τῶν Συμαίων. Κατὰ τὰς προλαβούσας ἑορτὰς τῆς Ἀναστάσεως ἔλαβον χώραν αἱ ἐτήσια ἐξετάσεις τῶν μαθητῶν τῆς Ἑλληνικῆς Σχολῆς ἐπὶ διαφόρων μαθημάτων· οἱ μαθηταὶ διηρημένοι εἰς τέσσαρας Κλάσεις, ἐξετάσθησαν εἰς διχόρους Συγγραφεῖς, πεζοὺς καὶ ποιητάς, κατὰ τε τὴν ἔννοιαν τοῦ λόγου καὶ τὴν ἐφαρμογὴν εἰς αὐτὸν τῆς τε πεζικῆς καὶ ποιητικῆς γραμματικῆς· καὶ οἱ μὲν αὐτῶν ἀνέλυον καὶ ἐσύνητον ἐλευθέρως τὴν παλαιὰν Ἑλληνικὴν κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ Συντακτικοῦ, καὶ τῶν διαφόρων σχημάτων καὶ φράσεων· οἱ δὲ ἐτεχνολόγουν κανονικῶς, καὶ ἀπεκρίνοντο εἰς τὸ ἐτοιμολογικὸν τακτικῶς· ἐπομένως ἐξετάσθησαν εἰς ἄλλας διαφόρους γνώσεις γνωστικῆς, ψυχολογίας, ὥρέων τεχνῶν, Ἀριθμητικῆς καὶ λοιπῶν· τῆς πρώτης τάξεως οἱ μαθηταὶ ἐξεφώνησαν καὶ λογιότρια περὶ διαφόρων ὑποθέσεων· εἰς ὅλα τὰ ἐξετασθέντα μαθήματα οἱ μαθηταὶ ἀπεκρίθησαν εὐστοχώτατα ἐνώπιον πολυαριθμοῦ πλῆθους παρὰ τοῦ ὁποίου καὶ ἐχειροκροτήθησαν καὶ μαθηταὶ καὶ διδάσκαλοι. Ταῦτα πάντα βλέποντες οἱ Συμαῖοι, καὶ τὴν αὐτῶν μεταβολὴν εἰς τὰ κρεῖττω

αἰσθανόμενοι, ἐνεψύχωσαν ἔτι μᾶλλον τὰ σχολεῖα τῶν Ἑλληνικῶν καὶ ἀλληλοδιδακτικῶν, καὶ ἤδη ζητοῦν νὰ συστήσουν καὶ Σχολεῖον τῶν κορχαίων· πληρώνουν ἱατρὸν κοινῶς· περιβάλλουν διάφορα Σχολεῖα μερικὰ, καὶ ξένων γλωσσῶν· διοικοῦνται ἐπιτοπίως, ἐμπροσθεύονται τακτικῶς, καὶ χωρὶς νόμων, ἡ δὲ ἰσχὺς τοῦ ἐσωτερικοῦ τῶν ὑπάρχει νόμος· πληροφροῦμεθα ὅμως μὲ λύπην μας ὅτι καὶ εἰς τὴν νῆσον αὐτὴν ἐφάνησαν τινὲς ἐναντιούμενοι μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις εἰς τὴν πρόδον τῆς πατρίδος τῶν· καὶ ὅτι ἐπροσπέθησαν ἄρκετὰ νὰ διακόψουν τὴν σειρὰν τῶν ἄνω ἱστορουμένων καλῶν· ἀλλ' ὁ νουνεχὴς καὶ φρόνιμος λαὸς τῆς Σύμης ἔχων μετ' αὐτοῦ σύμφωνον καὶ τὸ ὑγιὲς μέρος τῶν προυχόντων, ἀπέκρουτε γενναίως τοὺς ἀντιπατριώτας τούτους, καὶ ἐμνηδένισε τοὺς ἰδιοτελεῖς σκοποὺς τῶν εἰς τόσον, ὥστε ὀλίγον ἔλειψε καὶ νὰ τοὺς ἐξορίσουν ἀπὸ τὴν πατρίδα τῶν· εὖγε τῶν Συμαίων! εἶθε καὶ πολλοὶ ἄλλοι νὰ μιμηθῶσιν αὐτοὺς!

1846. Μαΐου, ἐν Σύρῳ.

Φίλος τίς τῶν καλῶν.

ΘΕΑ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ. (1)

Κωνσταντινούπολις.— Ἡ πόλις ἦτο βυθισμένη εἰς τὴν ὀμίχλην· αἱ κυπάρισσοι καὶ οἱ μινχεῖδες τοὺς ὑποίους διέκρινον διὰ μέσου τοῦ ἀτμοῦ τούτου, παρίστανον θεῶν ἀπογυμνωμένου δάτους. Ὅτε ἐπλησίσαμεν τὸ ἀκροτήριον ἐνθὺ καίτοι τὸ σεράγιον, (2) ὁ ἀπαρκτής ἤρχισε νὰ πνέη, καὶ διέλυτε, πρὸς στιγμὰς τινάς, τὴν ἐπὶ ταύτης τῆς εἰκόνης διαχυμένην ὀμίχλην· εὐρέθην αἴφνης μεταξὺ τῶν ἀνγκτόρων τοῦ σουλτάνου. Ἐνώπιόν μου ὁ θρακικὸς Βόσπορος ἐλίσσετο ἐν τῷ μέσῳ δύο λόφων χαριέντων ὡς ὠραῖος ποταμὸς· εἶχον ἐν δεξιῶν τὴν γῆν τῆς Ἀσίας καὶ τὴν παλαιὰν Χαλκηδόνιν· (3) ἐξ ἀριστερῶν ἦτον ἡ Εὐ-

(1) Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ Ἡμεροδρόμιον τῆς ἀποδημίας τοῦ Γάλλου Chateaubriaun ἐκ Παρισίων εἰς Ἱεροσόλυμα (itinéraire de Paris Jérusalem.)

(2) Τὸ ἀκροτήριον ὀνομαζόμενον Τουρκιστὶ Σηράϊ Μπουρνού. —

(3) Τὸ Σαούταρι.

ρώπη· αὕτη ἐσχημάτιζεν εἰς τὸ καίλωμά της πλατὺν λιμένα πλῆρη νυῶν μεγάλων ἐπ' ἀγκύρας, καὶ διαπερόμενον ἀπὸ ἀπειράριθμα μικρὰ ἀκάτια. Οὗτος ὁ λιμὴν μεταξὺ δύο λοφίσκων πρὸς τὰ ἀπέναντι τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὸν Γαλατῶν ὡς ἀμφιθέατρον. Τὸ μέγεθος τῶν τριῶν πόλεων κλημακκηδὸν τεθειμένων, Γαλατῶν, Κωνσταντινουπόλεως καὶ Χαλκηδόνος (Σκούταρι·) αἱ κυπάριστοι, οἱ μιν αἰεδές, οἱ ἱστοὶ τῶν πλοίων οἱ ὑψονόμενοι καὶ συγχεόμενοι πανταχόθεν, ἡ πρασινάδα τῶν δένδρων, τὰ χρώματα τῶν οἰκιῶν τῶν λευκῶν καὶ ἐρυθρῶν, ἡ θάλασσα ἡ ἐπ' αὐτῶν τῶν ἀντικειμένων ἐκτείνουσα τὸν γλαυκὸν πέπλον της, καὶ ὁ οὐρανὸς ὅστις ἤρχισεν νὰ παρυσιάζῃ ὑπεράνωθεν ἄλλην κυκλῆν χροῖαν· ὅλα ταῦτα μὲ ἐξέπληττον! καὶ δὲν εἶναι ὑπερβολὴ νομίζω νὰ εἴπῃ τις, ὅτι ἡ Κωνσταντινούπολις παριδιᾶτὴν ὥραιότεραν θέαν τοῦ κόσμου.

Προσωρμίσθημεν εἰς Γαλατῶν· πάραυτα παρετήρησα τὴν κίησιν τῶν εἰς τὴν ἀκτὴν εὐρισκομένων, καὶ τὴν πληθὺν τῶν κομιστῶν, τῶν πραγματευτῶν καὶ τῶν κωπηλατῶν· οὗτοι ἀνήγγελλον ἀπὸ τὴν διάφορον τῶν προσώπων χροῖαν, ἀπὸ τὴν διαφορὰν τῆς ὀμιλίας των, τῶν ἐνδυμάτων των, τῶν πύλων των καὶ τῶν κιδάρων των, ὅτε ἦλθον ἀφ' ὅλα τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀσίας τὰ μέρη νὰ κατοικήσουν τὸ σύνολον τοῦτο τῶν δύο κόσμων. Ἡ πανιελὴς σχεδὸν ἀπουσία τῶν γυναικῶν, ἡ στέρησις ἀμαξῶν, καὶ τὸ τρέξιμον τῶν κυνῶν ἄνευ κυρίων, ὑπεῖξαν οἱ τρεῖς διακριτικοὶ χαρακτηρισμοί, οἵτινες μὲ προσέβαλον καταρχὰς εἰς τῆς παραδόξου ταύτης πόλεως τὸ ἐσωτερικόν. Ἐπειδὴ βαδίζουσι πάντοτε μὲ συρτάς κρηπίδας, (1) ἐπειδὴ δὲν ἀκούεται ὁ θόρυβος τῶν κάρρων καὶ ἀμαξίων, ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχουν κώδωνες, οὔτε κανὲν ἔργον σφυρηλατήσεως, ἡ σιωπὴ εἶναι διαρκής. Βλέπεις τριγύρω σου πληθὺν σιωπηλὴν, ἥτις φαίνεται ὅτι θέλει νὰ διακῇ διοφεύγουσα τὰ βλέμματά σου. Φθάνεις ἀκαταπαύστως ἐπὶ ἀγορὰν εἰς κοιμητήριον, ὡς νὰ ἦσαν οἱ Τούρκοι ἐκεῖ διὰ νὰ ἀγοράζωσι, νὰ πωλῶσι, καὶ νὰ ἀποθυήσκει. Τὰ κοιμητήρια ταῦτα, τὰ χωρὶς τείχη, τὰ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁδῶν κείμενα, εἶναι δάση μεγαλοπρεπῆ κυπαρισσῶν· αἱ περισσότεραι κατασκευάζουν τὰς φωλεὰς των εἰς τὰς κυπάριστους ταύτας, τὴν τῶν νεκρῶν ῥεμίαν συμμεριζόμεναι. Βλέπει τις τῇ δε ἀκείῃσε ἀρ-

χαῖα τινὰ μνημεῖα, τὰ ὅποια δὲν ἔχουν σχεῖν κῆμμιαν οὔτε μὲ τοὺς νεωτέρους ἀνθρώπους, οὔτε μὲ τὰ νέα μνημεῖα ἐξ ὧν περικυκλοῦνται· ἤθελέ τις εἰπεῖ ὅτι μετεφέρθησαν εἰς τὴν ἀνατολικὴν ταύτην πόλιν διὰ μαγικοῦ τινος φυλακτοῦ. (falioman) Κῆμμις εὐχρηστικῆς, κῆμμις εὐτυχίᾳ δὲν σοὶ παρουσάζεται· ὅ,τι βλέπεις δὲν εἶναι λαός, ἀλλὰ πόμινιον, τὸ ὅποιον ἐμάχης ὁδηγεῖ καὶ γενίτσερος λαιμοτομεῖ. Ἄλλη ἡδονὴ δὲν ὑπάρχει· ἡ ἄσωτεία· ἄλλη θλίψις ἢ ὁ θάνατος. Μεταξὺ τῶν φυλακῶν καὶ τῶν εἰρηκτῶν ὑψοῦται ἀνέκτορον, ἐστὶα τῆς δουλείας· ἐκεῖ, ἐκεῖ φύλαξ ἱερὸς, διατηρεῖ σπέρματα πανώλης καὶ ἀρχικοῦ νόμου; τυραννίης· ὡροὶ λατρεῦται περιπλανῶνται ἀκαταπαύστως περίξ τοῦ Ναοῦ, καὶ εἰς τὸ εἶδωλον προσφέρουν αὐτοὶ ἐαυτοὺς εἰς θυσίαν· οὐδὲν δὲν δύναται νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ ἀπὸ τὴν θυσίαν, σύρονται ἐξ ὀλεθρίης τινὸς δυνάμεως· οἱ ὀρθαλμοὶ τοῦ τυράννου ἐλκύουν τοὺς δούλους, ὡς τὰ βλέμματα τοῦ ὄφεως μαγεύουν τὰ πτηνὰ ἅτινα τὴν βορᾶν του συνιδιώσι.—

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

Ἡ 25^η. ΜΑΡΤΙΟΥ 1821.

Γλυκεῖα ἐρωμένη μου! μὲ δάφνην ἡμαχμένην
μὲ ῥόδα καὶ μὲ κρίνους

Τὴν κεφαλὴν σου κάλυφον τὴν οὐρνοπλασμένην
Καὶ τόνισον τὴν λύραν σου μὲ μελιρρύτους τόνους
ἵνα ὑμνήτης ποθητὴ, τὰς δοξάς, τοὺς κινδύνους
Τῆς ἱερᾶς Πατρίδος μας καὶ τῶν ἐχθρῶν τοὺς φόνους.
Τὰ χεῖλη σου τὰ εὐλαλα ὀλοφυρμὸν καὶ θρήνον
Τῶν ἀσεβῶν ἅς μὲ εἰποῦν καὶ ἄσματα Ἑλλήνων.

— Τί τρέμεις γῆ; τί τρέμετε βουνὰ σκελεθρωμένα;
Μήπως ἀνέτε λ' ἡ πικρὰ συμπλήρωσις τῶν χρόνων
ἢ μήπως τέρας τίκτετε ἢ γίγαντα κἀνένα;

— Ὄχι! ὁ ἱερὸς κρατὴρ ὁ τῆς ἐλευθερίας
ὁ πρὸ πολλῶν αἰώνων,

Ἰπὸ τοῦ σκότους καλυφθεὶς τῶν σκλήπτρων τῆς Ἀσίας
Βροντώδης ἐγκρηγνύεται καὶ μὲ πυρὰν Ταρτάρου·
Ἰψούμενος ἔς τὰς κορυφὰς τοῦ βροντεροῦ Ταϊνάρου.

(1) Τὰ Τουρκικὰ μεστοπάπουισα, τὰ ὅποια δὲν προξενοῦν κρότον,

— Βλέπεις ἐκεῖ; τί ἀστραπαί! . . . τί ταραχαί! . . .
[τί κρότοι! . . .

— 'ς τῶν μεσανύκτων τὸ βαθὺ καὶ φρυκαλέον σκότος
Κ' ὑπὸ τὸ κρύον τῆς νυκτὸς καὶ ζοφερὸ στεφάνι
Ἠκούσθη πάταγος δεινὸς ἀλύσσιων ῥιπτομένων
καὶ ὀπλῶν κρουομένων. . .

Ἐστράφημεν. . . χάσμα βαθὺ 'ς τοὺς πόδας μας ἐφάνη. .
Χάσμα βαθὺ! ! . . . κ' ἠκούοντο φωναὶ συγκεχυμέναι,
Φωναὶ πολλῶν πολεμιστῶν, φωναὶ ἀπελπισμέναι! . . .

— Ὡς ἵππος ὅταν χύνεται τὰς παιδιάδας σχίζων,
Ἐξαίφνης γιγαντόσωμος γυνὴ μὲ γυμνὰ στήθη
Ἐφάνη· καὶ τὸ σῶμα τῆς δεινῶν τραυμάτων πληθὴ
Ἐκάλυπτον. . . καὶ ἔρρεεν τὸ αἷμα τῆς ἀφρίζον. . .

Οἱ ἀργυροὶ τῆς πόδες,
Τὰ μαῦρα τῆς ἱμάτια, τὸ μελανόν τῆς βλέμμα,
Ἡ λευκὴ κόμη τῆς, τὸ πορφυρίζον αἷμα,
Ἡ ὄψις! . . . τί θέαμα παρίστανον φρικῶδες! . . .

— Ἐμπρὸς, ἐκραύγασε, κ' εὐθὺς μὲ περικεφαλαίας,
Μ' ἀσπίδας καὶ μὲ θώρακας, μὲ κυανὰς σημαίας,
Μ' ἀφρίζοντας ἐφόρμησεν καὶ χρυσοχαίτας ἵππους;
Μαρονδυμένοι γίγαντες τὰ δόρατα κινουντες,
τὰς σάλπιγγας βροντοῦντες
Καὶ γύρω τῆς συνθλώμενός, μ' ἀγρίους ποδοκτύπους. . .
Ἰπὸ τὴν μαύρην τῆς νυκτὸς κ' ἀγρίαν ἀλουργίδα,
Ὁμοιάζαν φαντάσματα μὲ ζοφερὰν χλαμίδα! . . .

— 'ς τὰς πλαταιάς, κ' εἰς τὰς θερμὰς σᾶς φέρω Πύλας
(πάλιν,
'ς τὴν Σαλαμῖνά σας ἐκεῖ, ἐκεῖθεν 'ς τὴν Μυκάλην.
Δοιπὸν ὀρμάτε. . . τρέξατε, . . . ἢ θάνατον ἢ νίκην. . .
Εἶπεν αὐτὰ - ξίφος κἀνὲν δὲν ἔμεινε 'ς τὴν θήκην,
καὶ μὲ ὀργὴν ἀνέμων,
'ς τὰς ταραχὰς καθέκαστος ἐχύθη τῶν πολέμων.

— Ἠγέρθη θέλα φρικτὴ, παιᾶνες, δεινοὶ θρῆνοι,
Καὶ οἰμῶγαι, σαλπίσματα, καὶ βήματα ταγμάτων,
Χρεμετισμοί, κληγγὴ ξιφῶν, συγκρούσεις σφατευσμάτων,
Καλπασματα, ὀλοφυρμοὶ καὶ Χάρωνος ὀδύνη
Τρέμετε τύραννοι δειλοὶ, τὸ κάθε κίνημά των!
Τρέμετε, τύραννοι δειλοὶ, τὰ θεῖα βλέμματά των!

Φωσφόρου λάμψιν χύνουτιν αἱ περικεφαλαΐαι,
Εἰς τῆς νυκτὸς κυμαίνονται τὰς αὖρας αἱ σημαΐαι,
Καὶ εἰς τὰ ὄρη ἀντηχοῦν, κ' εἰς τὰ τερπνὰ πεδία,
Τὰ ἱερὰ ὀνόματα 'ΕΛΛΑΣ, ἘΛΕΥΘΕΡΙΑ.

Ὡ δόξα! . . . μετὰ τέσσαρας αἰῶνας τυραννίης,
Εἰς τὴν βροντώδη, ἱερὰν φωνὴν ἐλευθερίας,
Ἐρίψαμεν τὴν ἄλυσσον καὶ μὲ τὰ ξύλα μόνον,
Ἐθραύσαμεν τὴν μέγιστον τῆς ὑψηλοῦ θρόνον! . . .
Τῆς δόξης τῆς Ἑλληνικῆς τὸ σύνθημα ἐδόθη,
Καὶ ἡ ἀγέλη τῶν δειλῶν εὐθὺς κατετροπώθη! . . .
(Ἐπαμεινώνδας Ι. Φρυγγοῦδης.)

Ἐπιστολὴ τοῦ Ἰατροῦ *I. Δε-Κιγάλλα* εἰς τὸν
ἱατρὸν *K. I. M. Γαλάτην*.

Αἰτιότιμὲ φίλε καὶ Συναδελφέ!

« Neque enim numerandae sunt,
sed perpendendae observationes, »
(Morgagnius).

Καταγινόμενος πρὸ τινος ἤδη καιροῦ, ὡς ἴσως γνωρίζετε, εἰς παρατηρήσει; καὶ δοκιμασίας ἀφορώσας τὴν νόσον λέπραν, συνέπεσε νὰ παρατηρήσω ἐσχάτως ὅτι οἱ πάσχοντες τὴν νόσον ταύτην οὐδέποτε ἔχουν ψήρας ἢ κόνιδας, διότι ὁσάκις τις προσβληθῇ ὑπὸ τῆς περὶ τῆς ὁ λόγος νόσου, αἱ ἀφανίζονται αἱ ψῆραι καὶ κόνιδες ἅς τυχὸν ᾔθελεν ἔχει, οὐδὲ μετεμφανίζονται πλέον ἐπ' αὐτοῦ.

Σᾶς ἀναγγέλλω πρόσδε μετὰ μεγίστης εὐχαριστήσεως ὅτι κατὰ τὰς ὁποίας ἔκαμα ἐσχάτως δοκιμὰς τὰ *Ἑμετικά κάρυα* (*Strychnos Nux vomica*) καὶ ἡ *Στρυκνίνη* (*Strychninum*) ἔχουν μεγίστην ἀντιπεριοδικὴν δύναμιν, καθότι εἴκοσι ἢ τριάκοντα τὸ πολὺ κόκκοι ἐμετικῶν καρῶν διδομένων εἰς μικροτάτας καὶ ἀναλόγους δόσεις, εἴτε εἰς ἢ δὴ τὸ πολὺ κόκκ : στυκνίνης διδομένης ὡσαύτως εἰς ἐλαχίστους καὶ ἀναλόγους δόσεις ἐξαλείφουν τοὺς πλέον ἐπιμόνους τῶν διαλειπόντων πυρετῶν, μὴ ἐξαιρουμένων καὶ αὐτῶν ἐκείνων οἵτινες δὲν θεραπεύονται διὰ τοῦ

κινίνου καὶ τῶν λοιπῶν ἐκ Περουβιανοῦ φλοιοῦ παρασκευῶν. . . . Δυνάμεθα ἄρα ὡς ἐκ τούτου νὰ ὑποθεσωμεν, μέ τινας τῶν νεωτέρων, ὅτι ἡ παθολογικὴ τῶν διαλειπόντων πυρετῶν κατάστασις ὑπάρχει εἰς τὸν νοτιαῖον μυελόν; . . . Δις αὐτῷ νὰ τὸ πιστεύσω. Ἐντοσούτω ἐπαναλαβετε παρακαλῶ καὶ ὑμεῖς τὰς παρκτηρήσεις καὶ δοκιμὰς ταύτας καὶ εὐαρεστηθῆτε νὰ μοὶ γνωστοποιήσετε τὸ ἀποτέλεσμα. Ὑγιαίνειτε!

Ὁ φίλος σας
Ι. Δε-Κιχλας.

Ἐν Θήρᾳ τὴν 27. Μαΐου.

1846.

22. ΗΜΕΡΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ.

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν Σελ. 92.)

Ὅταν ἀπεχαιρέτησα τὴν πόλιν τῆς Σμύρνης, ἤρχισα νὰ κολακεύωμαι ἀπὸ τὴν ιδέαν τῆς ἀναπαύσεως· ἀλλὰ, μετ' ὀλίγον εὐρέθην ἡπατημένος. Ἡ μεγαλητέρα ἀηδία μὲ κατέλαβεν, ὅποτε, ἐπιβίβασθεις εἰς τὸ ἀτμοκίνητον εἶδον μέγα πλῆθος δυστυχῶν καὶ ρυπαρῶν ἀνθρώπων, κατακειμένων ἐφ' ὅλου τοῦ καταστρώματος. Τῷ ὄντι, ἔπρεπε νὰ ᾔται Ἀυστριακοὶ οἱ κυβερνήται τοῦ Ἀτμόπλοίου, διὰ νὰ ὑποφέρωσι τὴν τοιαύτην δυσωδίαν!

Ἐδῶ μὲν ἔκειντο ἐπὶ χαμηλῶν κραββατίων νεοσύλλεκτοι Ὀθωμανοί, οἵτινες διηγείρον τὴν μεγαλητέραν φρίκην εἰς τὸν θεατὴν ἕνεκα τῆς ρυπαρότητος, τῆς ἀκαθαρσίας καὶ τῆς ἀγριότητος αὐτῶν· ἐκεῖ δὲ ἐκάθηντο σωρηδῶν Ἑβραῖοι, τῶν ὁποίων τὰ ἄνοστα φαγητὰ καὶ ὁ κτηνώδης αὐτῶν τρόπος ἐπὶ τὸ τρώγειν, μὲ ἐπετάχυνον τὸν ἑμετόν. Καὶ τέλος πάντων, ἀντὶ νὰ ἀπολαύσω μικρὰν ἀνάπαυσιν διὰ τὴν ὑπερβολικὴν τῶν δύο προηγουμένων ἡμερῶν κίνησιν, ὑπέπεσα μᾶλλον εἰς τὴν ἀνησυχίαν, μὴ δυνάμενος νὰ εὕρω οὐδὲ γωνίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπομακρυνόμενος νὰ ἀναπνέω τῆς θαλάσσης τὸν ὑγιέστατον καὶ καθαρῶτατον ἀέρα.

Τρεῖς περίπου ὥρας διεπλέομεν ὑπὸ τὴν ἀηδὴ καὶ δυσάρεστον ταύτην κατάστασιν, μέχρις οὗ, πλησιάζαντες τὰ Βουρλά, εὗρομεν κατὰ καλὴν τύχην δυνατὸν ἀνεμον, ὅστις περιορίσας τοὺς ἐπιβάτας τούτους ὑπὸ τῶν πέπλων αὐτῶν, διεσκεδάζε τὴν ἀποφορὰν καὶ τὸν μολυσμόν· περὶ δὲ τὸ

μεσονύκτιον ἐφθάσαμεν εἰς Μιτυλήνην, ἐκβάντες ἀμέσως εἰς τὸν τόπον καὶ διαμείναντες τὸ ὑπόλοιπον τῆς νυκτὸς ἐντὸς ἐνὸς καφενείου.

Τὸ πρῶτ' λοιπὸν ἐγερθεῖς ἐστάθην παρὰ τὸν αἰγιαλὸν, καὶ ἀτενίσας τοὺς ὀφθαλμούς μου πρὸς τὸν πέριξ ὀρίζοντα, ὃ μὲν ὡραίος πλὴν ἀμελημένος λιμὴν καθὼς καὶ οἱ πέριξ τοῦ λιμένος παλαιοὶ καὶ διόλου ἀπεριποίητοι οἴκοι, μὴ ἔκαμον νὰ ἐννοήσω ὅτι τὸ αἶσθημα τῆς *Φιλοκαλίας* δὲν ἐπιρρέαζει ποσῶς εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Μιτυλήνης. Τὸ δὲ κατὰφυτον μεσημβρινὸν μέρος τῆς πόλεως, μὲ ἐβεβαίωσεν ὅτι ἤθελον εὕρει τὴν Νῆσον εὐφροωτάτην καὶ λαμπράν. Τὸ τελευταῖον δὲν μὲ ἐλάνθασεν οὐδόλως, διότι κινήσας μετὰ μεσημβρίαν πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, κατεγοητεύθην τῇ ἀληθείᾳ ἀπὸ τὴν ὠραιότητα τῆς φύσεως. Πανταχοῦ ἡ φύσις ἔλαμπεν, τῆς ὁποίας ἡ ζωηρότης καὶ τὰ θέλγητρα ἐξηγοῦντο ἀπὸ μόνας τὰς πολυπληθεῖς ἀηδόνας! Καὶ αὐταὶ ἀκόμη αἱ ὁδοὶ εἶναι περιφραγμέναι ἀπὸ τὴν φύσιν· ἦτοι, ἡ πλουσία αὕτη γῆ τοῦ περιφράττει μὲ τὰς μυρσίνας καὶ μὲ τὰ ἄγρια καὶ ὑψηλὰ θλαστήματα, τὰ ὁποῖα ἀφθόνως παρέχει. Διελθὼν δὲ πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο τέσσαρα χωρία ὀνομαζόμενα Βαριά, Ἀκρωτήρι, Χάληκας, Πληγόνη, καὶ κατοικοῦμενα περὶ τὴν Ἄνοιξιν καὶ τὸ θέρος ὑπὸ πολιτῶν μᾶλλον ἢ χωρικῶν, ἐπέστρεψα ἐν καιρῷ εἰς τὴν πόλιν προεβλήψας ἵππον καὶ ἀγωγιάτην διὰ μακρυτέραν ὁδοιπορίαν.

Τὴν ἐπιούσαν ἐγερθεῖς πολλὰ πρῶτ' διευθύνθην πρὸς τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς Νήσου, ὅπου ὁδοιπορῶν δύο περίπου ὥρας ἐφθασα εἰς χωρίον τι καλούμενον *Λουτρά*, καὶ συνιστάμενον ἐκ διακοσίων περίπου παλαιῶν καὶ ἐφθαρμένων οἰκίσκων. Ἐκεῖ ἐκάθησα ὀλίγον παρὰ μικρόν τι καφενεῖον, καὶ τυχὼν ἀρμοδίαν περιστάσιν ἔκαμα διαφόρους ἐρωτήσεις ἀφορώσας τὸ χωρίον καὶ τοὺς κατοίκους αὐτοῦ· τὸ δὲ ἀποτέλεσμα τῶν ἐρωτήσεών μου ἐς αὐτὴν, ὅτι « τὸ χωρίον τοῦτο » ἦτο δυστυχέστατον, διότι ἐχρεώσται τριακοσίας χιλιάδας » γρόσια· καὶ ὅτι ὅλοι σχεδὸν οἱ κάτοικοι αὐτοῦ ἦσαν » ἐργάται τῶν προύχοντων τῆς πόλεως. »

Μεταξὺ ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας ἀνεχώρησα· καὶ ἐνῶ ἐξερχόμεν τοῦ χωρίου ἤκουσα ἐφ' ἐνὸς ἀνωφορικοῦ οἰκίσκου πολλῶν παιδῶν ὁμοῦ φωνὰς ἀτάκτους καὶ πολλὰ συγκεχυμένας. Πληροφορηθεὶς ὅτι ἦτο τὸ σχολεῖν τοῦ χωρίου ἀνέβην ἐπὶ τοῦ οἰκήματος· ὃ δὲ διδάσκαλος καὶ ἡ σύζυγός του, ἰδόντες με ἐξαφνήσθησαν ἀπὸ τὸ παράδοξον δι

αὐτοὺς περιστατικόν, μὴν ἡξέροντες τί νὰ ὑποθέσωσι. Τοὺς ἔκαμα παρευθὺς τὴν παρατήρησιν, ὅτι ἐπέρασα ἀπλῶς διὰ νὰ περιεργασθῶ τὸ σχολεῖον τοὺς, καὶ τίποτε πλέον. Τὸ πάτωμα καὶ ἡ σκάλα τοῦ οἰκίσκου ἦσαν τόσον σεσαθρωμέναι, ὥστ' ἐκινδύνευε δεκάκις νὰ κρημνησθῇ τις ἐὰν δὲν ἐβαδίζε μετὰ πολλῆς προσοχῆς. 25. περίπου παῖδες ἐδιδάσκοντο ἐν τῷ σχολείῳ. Καί, δὲν ἀρμόζει μὲν νὰ ἐκθέσω τὴν ἐλπεινὴν κατάστασιν, τὴν ὁποίαν τὸ σύνολον τῆς ἐπισκέψεώς μου ταύτης παρίστανε· πρέπει ὅμως νὰ ἀναφέρω ἐνταῦθα ἐν περιέργῳ ἀνέκδοτον τοῦ διδασκάλου, μᾶλλον διὰ νὰ παραστήσω τὴν ἡλιθιότητα καὶ ἀνικησιμότητα, εἰς τὰ ὅποια φέρεται τοὺς ἀνθρώπους ἡ ἀπικιδευσιὰ καὶ ἡ χωρικὴ ἀγροικία, παρὰ διὰ νὰ κατακρίνω ὅπωςδήποτε τὴν ἀτλήτητα τοῦ ἀθωοτάτου ἐκείνου ἀνθρώπου. — « Εἶμαι ψάλλης » τῆς Ἐκκλησίας μας ἡ ὁποία καλεῖται Ἅγιος Γεώργιος. (μὲ λέγει) « Ἄ! καὶ λυποῦμαι πολὺ διότι δὲν θὰ εἴθε ἐδῶ εἰς τὴν ἐορτὴν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου διὰ νὰ μὲ ἀκούσετε ψάλλοντα· διότι ἔχω μίαν τόσο καλὴν φωνήν, τὴν ὁποίαν δὲν ἔχει οὐδεὶς ἄλλος εἰς τὸν κόσμον. Ψάλλω, Κύριε, καὶ τραγουδῶ πολὺ συχνά, καὶ ἀληθινὰ θαυμάζομαι πάντοτε ὑπὸ τῶν περιστάσεων ἀνθρώπων διὰ τὴν φωνήν μου. Πρὸ ἐνὸς ἔτους ἦλθεν ἐν Ἑλληνικὸν βασιλικὸν βρῖκιον ἐδῶ εἰς τὸν κόλπον τῆς νήσου, τοῦ ὁποίου οἱ ἀξιωματικοὶ μ' ἐπροσέκαλεσαν νὰ γευματίσω εἰς τὸ πλοῖον μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ τοὺς εὐθυμῶ μετὰ τὴν φωνητικὴν μουτικὴν μου, διότι εἶχον μάθειν ἐκ φήμης περὶ τῆς γλυκείας φωνῆς μου. Ἐγὼ δὲ κατέβαλλον ὅλας τὰς προσπάθειάς μου διὰ νὰ τοὺς διασκεδάσω· καὶ εὐχαριστήθησαν τόσο πολὺ, ὥστε ὅταν ἀνεχώρουν μ' ἐξέφρασαν ὅλοι ἐκ συμφώνου, ὅτι ἐὰν ἦτο δυνατόν νὰ ἀγοράσωσιν ἐν μικρὸν μέρος τῆς φωνῆς μου, μ' ἐδίδον προθύμως 5, 10, 15, καὶ 20. χιλιάδας γρότια. » Ἡ δὲ σύζυγός του μ' ἐπρόσθετεν, ὅτι αὐτὴν ἔφευγε πρὸ τριῶν ἐτῶν, ὡς ἐσκήπενεν, διὰ Κωνσταντινῶπολιν, ἕως τῶρα ἤθελεν ἀφείκτως λάθειν τὸ δίπλωμα τοῦ ἱερέως. » Αἱ ἀπλᾶι αὗται ἐκφράσεις ἐξηγοῦσι, νομίζω, εἰς τὸν ἀναγνώστην πόσον εἶναι φυτικὴ εἰς τὸν ἀνθρώπον ἡ τιμὴ καὶ ἡ ἐπίδειξις, καὶ πόσον ποθηταὶ γίνονται αὗται ἀκόμη καὶ εἰς τοὺς χωρικοὺς ἀνθρώπους, οἵτινες μετὰ τὴν μαρίαν προσπαθοῦν νὰ καλύψωσι τὴν κεντελὴν αὐτῶν ψυχικὴν γυμνότητα!

Ἐνταυτοῦ ἀποχαιρετήσας ἐλμυνθὲς τὸν διδασκάλον μετὰ

τῆς συζύγου αὐτοῦ, ἠκολούθησα τὴν ὁδοποιίαν μου. Μετὰ δύο δὲ ὥρας ἔφθασα εἰς τὸ Πέραμα, εἴτε εἰς τὸν δυτικὸν κόλπον τῆς Νήτου, ἔχοντα 6. Ἀγγλικῶν μιλίων μήκους καὶ ἐνὸς πλάτους ἑκτασιν, καὶ περικυκλούμενον μὲ ἐκτεταμένην καὶ πεπυκνωμένην ἀπὸ ἐλαιόδενδρα πεδιάδα. Καὶ ἐπειδὴ ὑπάρχει ἐκεῖ πέρισμα, διὰ τοῦ ὁποίου περῶσιν ἐκ Μιτυλήνης πρὸς τὴν ἀντικρὺ Ἐπαρχίαν τῆς Γέρης, διὰ νὰ ἀποφύγωσι τὸν ἐκτεταμένον γύρον τοῦ μακρυνοῦ ἐκείνου κόλπου, ὠνομάσθη ἐκ τούτου τὸ μέρος· ἐκεῖνο καθὼς καὶ τὸ αἶτημον διὰ τὴν σμικρότητα καὶ πενίαν του παρὰ τὸν αἰγιαλὸν χωρίδιον, Πέραμα.

Ἐντὸς μικροῦ καιροῦ ἐπέρασα εἰς τὴν Γέρην· ὁδεύων δὲ ἐκεῖθεν μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν μετὰξὺ ὠρῶν καὶ καλῶς περιποιημένων ἀμπελώνων, καὶ μετὰξὺ τοῦ ἐπισιζήσαντος τὴν πεδιάδα ἐλαιῶνος, ἔφθασα εἰς τὸ πρωτεύον χωρίον τῆς Ἐπαρχίας, τὸ καλούμενον Σκόπελος. Πιρᾶξενος μοι ἐφάνη ἡ θέσις τοῦ χωρίου τούτου, διότι χωρίζεται ὑφ' ἐνὸς στενοῦ καὶ βαθέως ποταμοῦ, συγκοινωνοῦν διὰ τῶν γεφυρῶν. Περὰτας λοιπὸν τὴν κεντρικωτέραν γέφυραν, εἰρέην εὐθὺς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ χωρίου, ἐν τῷ προαυλίῳ τῇ· ὁποίας ἐκάθητο ἀραδικῶς· ὅλοι οἱ πρόκριτοι τοῦ μέρους ἐκείνου τοὺς ὁποίους χαιρετήσας κατὰ χρέος, ἐκάθισα καὶ ἐγὼ εἰς τὴν σειράν αὐτῶν διὰ νὰ ἀνακουρισθῶ ὀλίγον.

Οἱ ἄνθρωποι τῆς Ἐπαρχίας ταύτης μοι ἐφάνησαν πολὺ πνευματώδεις καὶ φιλοπερίεργοι· διότι ἅμα ἐκάθησα μὲ διεύθυνον διαφόρους ἐρωτήσεις ἀσυνήθεις εἰς τοὺς κατοικοῦντας τὰ χωρία καὶ τὰς ἐξοχάς.

— Τί γυρεύεις εἰς τὸ χωρίον μας; μὲ ἠρώτησαν.

— Τίποτε ἄλλο, τοὺς ἀπεκρίθην, παρὰ νὰ περιεργασθῶ τὸν τόπον σας.

— Ἄ! δὲν λέγεις τὴν ἀλήθειαν, διότι κἀνένας δὲν γυρίζει, εἰμὴ μὲ σκοπὸν τινά· καὶ ὁ ἰδικός σου σκοπὸς πρέπει νὰ ἦναι ἄλλος παρὰ τὸν ὁποῖον μάς λέγεις.

— Ἐγὼ, Κύριοι, χρεωστῶ νὰ σᾶς εἴπω τὴν ἀλήθειαν· καὶ σεῖς ἔχετε τὸ ἐλεύθερον νὰ ὑποθέσετε ὅτι ἀγαπᾶτε.

— Καὶ ποίας πατρίδος ἀνθρώπος εἶσαι;

— Εἶμαι Ἕλλην.

— Καλὰ λοιπὸν σὲ λέγομεν· διότι τί καλὸν ἔχομεν διὰ νὰ περάσῃ τις ἐπίτηδες νὰ μάς περιεργασθῇ;

— Καὶ δὲν περνοῦν ἄλλοι ξένοι ἐδῶθεν;

— Ναι, περνοῦν, πλὴν ὅχι ἀπὸ τοὺς ἰδικούς μας· ἐκεῖ-

νοι είναι Φράγκοι, καὶ ἐπειδὴ ἔχουσι τὰ τάλληρα μὲ τὰ σακκία, τὰ ἐξοδεύουσι τοιοῦτοτρόπως εἰς τὸν ἀέρα.

— Ἐγὼ Φράγκος δὲν εἶμαι· οὐδὲ ἔχω χρήματα μὲ τοὺς σάκκοις. Ἀλλ' ὅταν θέλω νὰ ἐξοδεύω τὰ ὀλίγα χρήματα τὰ ὅποια ἤμπορῶ νὰ ἔχω μὲ τοιοῦτον τρόπον, νομίζω ὅτι τοῦτο δὲν πηρᾶζει κανένα· οὐδὲ χρεωτρεῖ νὰ δώτῃ τις λογαριασμὸν εἰς κανένα, ὅταν ἐξοδεύῃ ἀπὸ τὸ πουργί του.

Ἡ τελευταία μου παρατήρησις περιέστειλε τὴν περιέργειάν των· ὅθεν ἔστρεψα τὸν λόγον μου εἰς ἄλλα ἀντικείμενα. Τοὺς ἠρώτησα ἐὰν ἔχωσι σχολεῖα, καὶ ἂν οἱ κάτοικοι τῆς Ἐπαρχίας εὐπορῶσι· καὶ αὐτοὶ μὲ ἀπεκρίθησαν ὅτι σχολεῖον ἔχουσι μόνον ἓν ἰδιωτικὸν καὶ πολὺ δυστυχισμένον! καὶ ὅτι οἱ κάτοικοι εἶναι μᾶλλον ἐνδεεῖς, παρὰ πλούσιοι, ἐνθ' ἡ μεγάλη γονιμότης τῆς γῆς ἐκείνης ὑπόσχεται εἰς τοὺς κατοίκους τῆς καταστάσεως λαμπράς. Ἐν τῷ μετὰ ἔπι τὸν καφρὲν τὸν ὅποιον εἶχα παραγγεῖλει, καὶ παρὰ τοῦ ἐπὶ τὸν καφρὲν τὸν ὅποιον εἶχα παραγγεῖλει, καὶ οὕτως, ἀποχαιρετήσας εὐσεβάστως τοὺς προκρίτους τῆς Γέρας ἀνεχώρησα, ὁδοιπορῶν ἱκανὸν μέρος ὁρεινὸν καὶ ἀκαλλέργητον, μολονότι εἶναι εὐφορώτατον καὶ πεπυκνωμένον ἀπὸ ἀγριοφυτείας. Τοῦτο δὲν δεικνύει τοὺς Γερκήτας τόσον φιλέργους· ἀλλὰ δὲν δύναται καὶ νὰ τοὺς κατακρίνη τις, διότι συνήθως οἱ πεδινοὶ ἄνθρωποι, ὅταν δὲν ἔχωσι τὸ ἐλαττέριον τῆς παιδείας, γίνονται νωθροὶ καὶ ὅπως οὖν ὀκνηροὶ· ἐπομένως δὲ καὶ ὄχι τόσον πλούσιοι.

Μετὰ δύο ὥρας ἐμβῆκα εἰς τὰ σύνορα τῆς Ἐπαρχίας τοῦ Πλωμαρίου· ἀμα δὲ ἐπύχθη τὰ σύνορα ταῦτα οἱ ὀφθαλμοί μου ἐθάμβωσαν ἀπὸ τὴν ὀρατότητα καὶ τὴν καλλιέργειαν τῶν ὁρέων. Ἐστρεψα τοὺς ὀφθαλμούς μου πρὸς Ἄρκτον, πρὸς Ἀνατολὰς καὶ πρὸς Μεσημβρίαν καὶ εἶδον σειρὰς ἀπεράντους ὁρέων, τῶν ὁποίων ἡ ἐκ τῆς ἐπιτηδείου καλλιέργειας καλλονὴ ἔκαμνεν ὄχι μόνον ἀνεπαίσθητον τὴν ὁδοιπορίαν, ἀλλὰ καὶ ὅπως οὖν εὐάρεστον. Τοῦτο ἤρκει νὰ μὲ πείσῃ, ὅτι οἱ Πλωμαρῆται ἦσαν ἄνθρωποι φιλέργοι, φιλόκαλοι καὶ εὐποροὶ, καθὼς θέλει ἰδεῖ κατωτέρω ὁ ἀναγνώστης μου, ὅτι δὲν ἠπατήθη.

Μετὰ δύο ὥρας ἐπλησίασα εἰς τὸν Ποταμὸν, τὴν νῦν πρωτεύουσαν τῆς Ἐπαρχίας, συνισταμένην ἀπὸ 600. οἰκισκούς οὐκ εὐκαταφρονήτους καὶ κειμένην παρὰ τὰς ὄχθας ἐνὸς μικροῦ ποταμοῦ. Τὴν μικρὰν ταύτην κωμόπολιν εἶδον ἀπὸ τὴν κορυφὴν ἐνὸς βουνοῦ, τὸ ὅποιον ἔπρεπε νὰ καταβῶ ἕως εἰς τοὺς πρόποδας, ὅπου μακροειδῶς πᾶς κεῖται ἡ

κωμόπολις αὕτη, ἐκτεινομένη μέχρι τοῦ Αἰγιαλοῦ· ὅθεν ἠναγκάσθην διὰ τὸ πολὺ κατωφερὲς νὰ διαβῶ πεζός.

Ἐνθ' λοιπὸν εἰσερχόμεν, εὐρέθην μεταξὺ σειρὰς μεγάλων πλατάνων, πολλῶν ὑψηλῶν καθυμένων καὶ διαφόρων καλῶς περιποιημένων κήπων, τὰ ὅποια ὅλα ὁμοῦ παρίστανον θεῶν μεγαλοπρεπεστάτην! ὁ δὲ εὐάρεστος ἤχος τοῦ ποταμοῦ, ἡ βοὴ τῶν πλατάνων, καὶ ἡ εὐωδία τῶν ἀνθῶν ἐνέπνεον ἀληθῶς εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου τὴν ὑψηλὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὅποιαν οἱ φιλόσοφοι ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἐνασχολοῦνται νὰ δώσωσι τὴν σημασίαν τῆς Εὐδαιμονίας. Καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ κελαδήματα τῶν ἀηδόνων καὶ τῶν σπηλῶν, περιεῖχον εἰς ἑαυτὰ, ὡς ἐκ τῆς θέσεως, ἀνωτέραν τινὰ ζωρότητα καὶ γλυκύτητα! Προχωρῶν περαιτέρω, ἤκουσα μίαν γλυκυτάτην ἁρμονίαν, ἣτις ἤνῳνε τὴν φύσιν μὲ τὴν τέχνην καὶ ἀπέτελε εἰς τὴν αἰσθητικώτητα τοῦ ἀνθρώπου ἐξαισίαν τινὰ καὶ ἀκατάληπτον ἡδονήν! 10—15. νεάνιδες Πλωμαρίτισσαι, καθήμεναι ἐφ' ὑψηλοῦ ἐξώστου ἔμπροσθεν τοῦ ποταμοῦ καὶ τῶν Πλατάνων, ἐτραγῳδοῦν ἁρμονικώτατα τὸν μονόηχον σκοπὸν, τὸν ἠπειὸν νομίζω ὅτι ὅλα ἐν γένει τὰ χωρία τῆς Μιτυλήνης συνειθίζουσι. Τὸν ἴδιον σκοπὸν ἤκουσα καὶ εἰς τὴν Γέραν τραγῳδοῦμενον ὑπὸ συνοδίας νέων, ὅστις παρίστανε μὲν τὴν αὐτὴν ἁρμονίαν, οὐχὶ δὲ τὸ πῆχος καὶ τὴν ἡδονήν. Καὶ τοῦτο φαίνεται ἀκολουθεῖ, διότι αἱ νεάνιδες ἔχουσι τὴν φυσικὴν χάριν τοῦ νὰ τραγῳδῶσι παθητικώτερα!

Τέλος πάντων, σταθεῖς ὀλίγον ἐπὶ τῆς ὥρας ἐκείνης θέσεως, ἣτις διέγειρεν εἰς τὴν καρδίαν μου ἄκραν εὐθυμίαν καὶ ζωρότητα, ὑπῆγα περὶ τὰς 2^{ας} ὥρας Μ. Μ. πρὸς τὸ κεντρικὸν μέρος τοῦ τόπου, ὅπου παρὰ τὸν αἰγιαλὸν εὗρον πολλοὺς ἐκ τῶν κατοίκων εἰς συνοδίαν καθημένους. ἔχαιρέτησα τοὺς περιεστώτας· καὶ μ' ἀνταχαιρέτησαν καὶ ἐκείνοι μὲ τρόπον εὐμενῇ καὶ περίεργον. Τότε ἔλαβε τὴν καλωσύνην ὁ Διδάσκαλος τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου, καθὼς καὶ ὁ τοῦ Ἀλληλοδιδασκτοῦ, (1) (πρὸς τοὺς ὁποίους ἐκφράζω ἐγκαρδίως τὴν εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὴν φιλοξενίαν των,) νὰ μὲ φιλοφρονήσωσι, προτείναντές με νὰ μείνω τὸ ἑσπέρας

(1). Ἀκουσίως παραλείπω τινὰ ὀνόματα τὰ ὅποια ἐχρεώσθην νὰ ἀναφέρω εἰς τὴν ἐκθεσίν μου. Εἶχα λάβει τακτικὴν σημείωσιν αὐτῶν, καθὼς καὶ περὶ τῶν κατοίκων καὶ τῶν οἰκίων ἐκάστου χωρίου, καὶ περὶ τῆς ἀριστεύουσας ἀποστάσεως τῶν μερῶν· ἀλλ' εἰς τὰς βιαίας μεταβάσεις ἔχασα τὴν σημείωσίν μου, καὶ εἶμαι ἠναγκασμένος νὰ βαδίσω εἰς ὅσα ἡ μνήμη μου ζωηρῶς ἐφύλαξε.

εἰς τὸν Ποταμόν. Ἐγὼ δὲ, χωρὶς καὶ νὰ συλλογισθῶ, τοὺς ἀπήνητσα ὅτι ὁ σκοπός μου ἦτο τοιοῦτος, ἂν καὶ εἶχα σημειώσῃ εἰς τὸ σχέδιον τῆς ὁδοιπορίας μου νὰ σταθῶ εἰς τὸν μέγαν Πλουμάρη, χωρίον τὸ ὁποῖον ἀπέχει μίαν ὥραν μακρὰν καὶ τὸ ὁποῖον πρὸ μικροῦ κατεῖχε τὴν ἔδραν τῆς πρωτεύουσας.

Περιῆλθον λοιπὸν ὑπερὶ τὸν Τύπον, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν Διδασκάλων καὶ δύο ἄλλων πολιτῶν· εἰς δὲ τὴν περιφέρειάν μου προτέβηκε πάλιν τὴν ὁρσίν μου τὸ μιννοειδὲς καὶ κομψὸν φόνεμα τῶν νεανίδων, αἱ ὁποῖαι ἀνεξαιρέτως ἦσαν ἐνδεδυμέναι μὲ ἐρυθροῦς βράχους. Ἐζήτητα καὶ τινὰς πληροφορίας ἐπιτοπίους, καὶ ἔμαθον ὅτι οἱ Πλωμαρῆται ἔχουσι περὶ τὰ ἐννεήκοντα πλοιάρια: ὅτι εἰναιναῦται καλοὶ καὶ εὐποροὶ, μὴ συγκατανεύοντες πώποτε νὰ ταξειδεύωσι τὰ πλοιάριά των ὑπὸ ξένους ναύλους: ὅτι ἤρχισαν νὰ αἰσθάνωνται τὴν ἀνάγκην τοῦ ὅτι πρέπει νὰ φωτίσωσι τὰ τέκνα των: ὅτι αἱ γυναῖκες ἐπιμελοῦνται σχεδὸν ἀποκλειστικῶς τὴν καλλιέργειαν τῶν ὑποστατικῶν: καὶ ὅτι, τελευταῖον, αἱ θυγατέρες των ἰδίως ῥαβδίζουσι τὰς ἐλαίας, ἀναβαίνουσιν μὲ ἀπαρადειγμάτιστον τόλμην ἐπὶ τῶν ἐν ταῖς κορυφαῖς τῶν ὑψηλοτέρων ὄρεων ἐλαιοδένδρων. Οὕτως ἀπεσφράγιτα τὸ ἔργον μου τῆς 14. Ἀπριλλίου.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΖΩΟΛΟΓΙΑ.

Πτερωτοὶ ἰχθύες.

Ἀληθεύει ἄρα γὰρ ὅτι τινὲς ἰχθύες πηδῶσιν ὡς πτηνὰ ἀπὸ τὸ ὕδωρ εἰς τὸν ἀέρα; Τοῦτο τοῦλάχιστον παρετηρήθη πρὸ πολλοῦ. ἔχουσι δὲ οἱ ἰχθύες αὐτοὶ δύο ἢ τέσσαρες μεγάλους ὕμενας, τοὺς ὁποῖους ἐκτείνουσι καὶ συστέλλουσι, ἀναλόγως δὲ μὲ τὰς πτέρυγας τῶν νυκτερίδων. Φυσικοῦστορικοὶ καὶ θαλασσοπόροι βεβαιοῦσιν ἐξίσου ὅτι εἶδον τοὺς τοιοῦτους ἰχθύας ὅτι ἐκίνουν ὡς ἀληθεῖς πτέρυγας τὰ ὕμνοειδῆ ἢ μεμβρανώδη ταῦτα παραρτήματα, ὅτι διεώθουν μὲ αὐτὰ τὸν δρόμον, ἐκτύπων τὸν ἀέρα, κ.τ.λ.

Ἀλλ' ὅταν ἐκβῶσι κατὰ τύχην ἔξω τοῦ ὕδατος δὲν δύνανται νὰ μεταχειρισθῶσι τὰς πτέρυγας ταύτας ἀφοῦ ξηρανθῶσι, τὸ ὁποῖον συμβαίνει πολλὰ ταχέως. Πολλὰκις γὰρ ζῶα ταῦτα φεύγοντα ἐπικινδύνους ἔχθρους, ὁποῖοι ὁ

θύνος καὶ ὁ χρύσοφρυς, ἐρρίπθησαν εἰς τὸ κατάστρωμα τοῦ πλοίου.

Τέσσαρες μάλιστα εἶναι οἱ πετώντες ἰχθύες, ἡ θαλασσία χελιδὼν, ὁ θαλάσσιος ἰκτῖνος, ὁ ἐξώκητος καὶ ὁ κεστρεύς. Κάνειν ἀπ' αὐτὰ τὰ εἶδη δὲν εὐρίσκεται εἰς ποταμούς καὶ λίμνας. Τὸ τελευταῖον ἀλιεύεται εἰς τὴν Μεσόγειον καὶ ἔχει νοστιμωτάτην γεῦσιν· τὸ τρίτον περιορίζεται εἰς τὰς μεταξὺ τῶν τριπικῶν θαλάσσας. Οἱ ναῦται βλέπουσι πολλάκις πλῆθος αὐτῶν ἐκβαίνοντων ἀπὸ τῆς θάλασσαν· ἔχει δὲ τὸ εἶδος τοῦτο τέσσαρα πτερὰ ἀντὶ δύο, καὶ ὁμῶς δὲν πετᾷ οὔτε πλείωτερον, οὔτε μακρότερον παρὰ τὸν κεστρέα. Ὁ δεύτερος τούτων τῶν ἰχθύων δηλ. ἡ χελιδὼν τῆς θαλάσσης, ὁμοιάζει κατὰ τι μὲ τὸ ὁμώνυμον πτηνόν· ἔχει δύο μεγάλας πτέρυγας, αἱ ὁποῖαι ἀνοιγόμεναι ὑπερβαίνουν τὸ μῆκος τοῦ σώματος, καὶ ὁ ἀπρόσεκτος θεατὴς βλέπων τὸν ἰχθύν εἰς τὴν τοιαύτην κατάστασιν ἐνθυμεῖται τὸ πτηνόν. Ἀλλὰ τὸ μέγιστον τῶν εἰδῶν τούτων εἶναι ὁ ἰκτῖνος, ἔχει δὲ καὶ αὐτὸς τέσσαρες πτέρυγας καὶ εὐρίσκεται εἰς τὸν Ὠκεανὸν καὶ εἰς τὴν Μεσόγειον· λέγουσι μάλιστα ὅτι ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ λάμπει τὴν νύκτα μὲ φωσφορικὴν λάμψιν, καθὼς αἱ πυγολαμπίδες (κωλοφωταῖς.) ἔχει δὲ σάρκα τραχεῖαν καὶ δύσπεπτον, ὅθεν δὲν τρώγεται.

ὈΡΥΖΑ (ΡΙΖΙ) (1)

Ὁ σιτώδης αὐτὸς καρπὸς κατὰγεται ἀπὸ τὰς Ἰνδίας, καλλιεργεῖται δὲ κυρίως εἰς τὴν Ἀσίαν, τὴν Ἀφρικὴν καὶ τὴν Ἀμερικὴν, καὶ τρέφει τὸ ἐν τέταρτον σχεδὸν τῶν κατοίκων τῆς γῆς. Ἐκτὸς τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἰσπανίας, εἰς τὰ ἄλλα μέρη τῆς Εὐρώπης ἐξώρισαν τὴν καλλιέργειάν του, ἐξ αἰτίας τῶν βλαβερῶν ἀναθυμιάσεων, αἱ ὁποῖαι γεννῶνται εἰς τὰ μέρη ὅπου σπέρνεται. Εἰς τὴν Ἑλλάδα καλλιεργεῖται, ἀλλ' εἰς ὀλίγας μόνον ἐπαρχίας. Ἡ Λεβαδία, αἱ Ὠθεῖαι καὶ τὰ Μεσολόγγιον ἔχουν μερικὰς ῥιζαριάς, αἱ ὁποῖαι εἶναι εἰς παράμερα μέρη.

Τὸ φυτὸν αὐτὸ ὡς καλαμῶδες καὶ φίλυδρον δὲν ἤμπορε

(1) Οἱ παλαιοὶ φαίνεται ὅτι ἐκαλλιέργουν αὐτὸ τὸ φυτὸν. Ὁ Διοσκορίδης λέγει· «Ὀρυζα τῶν σιτηρῶν ἐστὶν εἶδος φρεμένη ἐν ἐλώδεσι τόποις».

ἀμέσως τὴν γῆν ἂν ἦναι καλλοστραγγισμένη. Τοιοῦτο-
τρόπως ἠμποροῦμεν ἀκινδύνως νὰ καλλιεργήσωμεν παντοῦ
ρίζιον.

Τὸ ρίζιον δὲν ἐξαντλεῖ τὴν γῆν, εἰς τὴν ὁποῖαν ἐβλά-
στησεν, ἐπειδὴ κυρίως τρέφεται μὲ τὸ νερὸν, τὸ ὁποῖον βελ-
τιώνει μάλιστα τὴν καλυπτομένην γῆν, ἐπειδὴ ἐμποδίζει
τὴν ἐξάτμισιν αὐτῆς ἐν ὅτῳ τὴν σκεπάζει· ὅθεν καὶ τὰ μετὰ
τὸ ρίζι σπειρόμενα φυτὰ εἰς τὰς ριζαριάς ἐπιτυχαίνουν
θαυμάσια. Οἱ Πιεμοντέζοι ἠξέουρον νὰ ὠφελήθουν κάλλι-
στα ἀπὸ αὐτὸ τὸ πλεονέκτημα τοῦ ριζίου· ἀφοῦ τὸ σπείρου
εἰς μίαν γῆν 3. ἢ 4. γρόνους, καλλιεργοῦν εἰς αὐτὴν ἄλλα
πρῶτόντα, τὰ ὁποῖα δίδουν πλουσίους καρπούς. Ἄρα καὶ
ἡμεῖς δὲν ἠμποροῦμεν νὰ τοῦ μμηθῶμεν; Δὲν τὸ νομίζω
παντελῶς δύσκολον.

Τὸ ρίζιον μ' ὅλου ὁποῦ δὲν εἶναι ἐπιτηδεῖον εἰς τὴν ἀρ-
τοποσίαν, βραστὸν ὅμως κατασκευάζεται πολυτρόπως καὶ
εἶναι πρόχειρος ὑγιεινὴ καὶ οἰκονομικὴ τροφή διὰ τὸν
ἄνθρωπον.

(Γρ. Παλαιολόγος.)

Ο ΕΚ ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΑΣ.

Τὰ ἐπόμενα διηγεῖται περὶ τὰς ἀρχάς τοῦ βίου τοῦ ὁ
'Ιάκωβος Φεργυσὼν, (James Ferguson), ἀνὴρ ἐπίσημος
εἰς τὰ μαθηματικά, τὴν μηχανικὴν, καὶ τὴν ἀστρονομίαν.
— Ἐγεννήθη ἐν ἔτει 1710, πλησίον τῆς μικρᾶς κωμο-
πόλεως Κεῖθ, εἰς τὸ βαρινὸν μέρος τῆς Σκωτίας· ἐμπορῶ
δὲ μ' εὐχαρίστησιν νὰ εἶπω οἱ γονεῖς μου, καίτοι πτωχοί,
ἦσαν θρησκοὶ καὶ τίμιοι· ἔζηταν εὐυπόληπτοι, καὶ ἀπέθανον
μὲ καλὸν χαρακτῆρα. Μολονότι δὲ ὁ πατὴρ μου τίποτε
δὲν εἶχε πρὸς διατήρησιν τῆς μεγάλης αὐτοῦ οἰκογενείας
παρὰ τὸ ἡμεροκάματο, καὶ τὸ εἰσόδημα ὀλίγων στρεμμά-
των γῆς τὰ ὁποῖα ἐνοικίαζε, μ' ὅλον τοῦτο δὲν παρημέλει
τὰ τέκνα του, διότι, ὡς ἀκριβὲς εὐκαιροῦσε, τὰ ἐδίδασκε τὴν
ἀνάγνωσιν καὶ τὴν γραφήν. Ἐγὼ δ' ἔμαθον νὰ ἀναγινώ-
σκω, ἐνῷ ὁ μεγαλύτερός μου ἀδελφός ἐδιδάσκετο ἀνάγνω-
σιν τῆς κατηχήσεως· διότι, ἐντρεπόμενος νὰ πρκαλέσω
τὸν πατέρα μου νὰ μὲ διδάξῃ, εἶχον συνήθειαν, ὅτε ἤμην
μόνος, νὰ σπουδάζω τὰ εἰς τὸν ἀδελφόν παραδοθέν μαθη-
μα· ὡς ἀκριβὲς δὲ ἐδυσκολευόμην, ὑπήγγινον εἰς γραμίαν τινα
γειτόνησαν, ἢ ὁποῖα μ' ἐβόληται τοσοῦτον ὥστε μίαν τῶν

ἡμερῶν εὐχαρίστως ἐξεπλάγη ὁ πατὴρ μου, εὐρών με ἀνα-
γινώσκοντα πρὶν καὶ συλλογισθῇ ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ μὲ
διδάξῃ, ὅθεν ἤρχησε καὶ αὐτὸς νὰ μὲ παραδίδῃ, καὶ μὲ
ἐδίδάξε νὰ γράφω· παρὰ ταύτην δὲ καὶ τριῶν μηνῶν δι-
δασκαλίαν, τὴν ὁποῖαν ἔλαβον εἰς τὸ ἐν Κεῖθ σχολεῖον, ἔλ-
λης δὲν ἠξιώθην.

Ἡ πρὸς τὰ μηχανικὰ κλίσις μου ἔλαβεν ἀρχὴν ἀπ' ἁλλόκοτόν τι συμβεβηκός. Ὅτε ἤμην ἐπταετῆς ἢ ὀκτα-
ετῆς, μέρος τῆς στέγης τοῦ οἴκου μας ἐπαλαιώθη, καὶ
ὁ πατὴρ μου, ἐπισκευάζων αὐτήν, ἐφήρμοσεν ὑπομόχλιον
καὶ μοχλὸν εἰς ὀρθιὸν τινα δοκίδα, ὥστε νὰ σηκώτῃ τὴν
στέγην εἰς τὴν προτέραν θέσιν της· μετὰ μεγάλης δὲ ἐκ-
πληξέως, εἶδον αὐτὸν, χωρὶς νὰ στοχασθῶ τὴν αἰτίαν,
ἀνυψοῦντα τὴν βαρυτάτην στέγην, ὡς νὰ ἦτο μικρόν τὸ
βάρος. Κατὰ πρῶτον ἀπέδωκα τοῦτο εἰς βαθμὸν δυνά-
μεως, ὁ ὁποῖος μ' ἔκαμε καὶ νὰ φρόνῃ καὶ νὰ θαυμάσω·
ἀλλὰ συλλογισθεὶς περισσότερον, ἐνθυμήθην ὅτι εἶχεν ἐφαρ-
μόσειν τὴν δύναμιν αὐτοῦ εἰς τὸ ἄκρον ἐκεῖνο τοῦ μοχ-
λοῦ, τὸ μάλλον ἀπέχον τοῦ ὑπομοχλίου· ἐρευνήσας δὲ καὶ
μαθὼν ὅτι ἐκ τούτου προῆλθε τὸ φαινόμενον θαῦμα, ἤρχισα
νὰ κάμω μοχλοὺς, καὶ μετεχειρίσθην αὐτοὺς εἰς διάφορα
πειράματα· ὡς καὶ τροχοὺς, τοὺς ὁποῖους ἔκαμα μὲ τὸν
τόνον τοῦ πατρός μου καὶ μικράν τινα μάχαιραν.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ πατὴρ μου δὲν εἶχε τὸν τρόπον νὰ μὲ
διατηρῇ εἰς τὰ τοιαῦτα καταγινόμενα, καὶ ἐπειδὴ ἤμην
ἀκόμη πολὺ νέος καὶ ἀδύνατος διὰ κοπιαστικὴν ἐργασίαν,
μ' ἔβαλεν εἰς ἓνα τῶν γειτόνων μας νὰ βίσκω πρόβατα
καὶ τότε ἤρχισα νὰ θεωρῶ τοὺς ἀστέρους τὴν νύκτα, τὸν
τόπον ἐκάστου σημειῶναι μὲ δεσμὸν ἐπὶ τινος κομβοσχοι-
νίου, ἔπειτα δὲ καταστρώνων αὐτοὺς ἐπὶ χάρτου. Ἀκο-
λούθως ἐμβῆκα εἰς τὴν δούλευσιν σημαντικοῦ τινος Γε-
ωργοῦ, ὁ ὁποῖος βλέπων ὅτι μετὰ τὸ ἡμεροκάματον ἐξηρ-
χόμην εἰς τὸ χωράφιον, μ' ἐπάπλωμα τριγύρω μου, καὶ
πλαγιάζων ἐπὶ τῶν νώτων μου παρετήρουν τοὺς ἀστέρους,
κατὰ πρῶτον μὲν ἤρχισε νὰ μὲ περιγελᾷ· ἀλλ' ἀφοῦ
ἐξηγήθην εἰς αὐτόν, μ' ἐνεθάρρυνε νὰ ἐξκολουθῶ καὶ
μάλιστα, διὰ νὰ ἀντιγράφω εἰς τὸ καθαρὸν τὴν ἡμέραν,
ὅσα ἔκαμνον τὴν νύκτα, πολλάκις εἰργάζετο ἀντὶ ἐμοῦ,
δίδων εἰς τὴν χεῖρά μου τὸν δικήτην καὶ τὸν κάλαμον,
καὶ λαμβάνων αὐτὸς τὴν δίκελαν ἢ τὸ δρέπανον. Πάνη
τοτε θέλω σέβεσθαι τὴν μνήμην ἐκείνου τοῦ ἀνδρός,

Περὶ τὸν καιρὸν τοῦτον, εὐγενὲς τις, Θωμᾶς Γρᾶντ ὀνομαζόμενος, τυχὼν νὰ ἴδῃ ἐν ἀπὸ τὰ σχέδιά μου, μὲ προσεκάλεσε νὰ ὑπάγω εἰς τὸν οἶκόν του, ὅπου μ' ἐβεβαίωσεν ὅτι ὁ οἰκονόμος αὐτοῦ ἤθελε μὲ διδάξειν πολλὰ πράγματα. Πρὶν μὲν ἐκπνεύσῃ ἡ προθεσμία, δὲν ἠθέλησα ν' ἀφήσω τὸν καλὸν μου αὐθέντην· ἀλλ' ἐπομένως ὑπῆγα εἰς τὸν κύριον Γρᾶντ, ὅπου μετ' ὀλίγον ἐφιλιώθη μὲ τὸν οἰκονόμον του, φιλίζῃ τις διήρκεσε μέχρι θανάτου. Ἦτο πρᾶδος ἀνὴρ, κάτοχος τῆς ἀριθμητικῆς, καλὸς μαθηματικός, ἔμπειρος τῆς μουσικῆς, γνωρίζων τὴν Λατινικὴν, Γαλλικὴν, καὶ Ἑλληνικὴν, καὶ ἱκανὸς προσέτι νὰ διατάξῃ ὡς ἱατρός, χρεὶς τυχοῦσης.

Ἐπανελθὼν οἶκαδε, ἀλλὰ μὴ θέλων νὰ ἐπιβαρύνω τὸν πατέρα μου, ἐπῆγα εἰς τινος μιλωνᾶ, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἤθελε μοι μείνειν παλὺ· καιρὸς διὰ σπουδῇν· τόσον ὅμως ἠγάπα τὸ καπελεῖον ὁ κύριος, ὥστε ἀφίθη ἐπάνω μου ὅλη τοῦ μύλου ἡ ἐπιστάσις, καὶ τόσην πείναν ὑπέφερον, ὥστε πολὺ εὐχαριστούμην ὅσκις μ' ἐδίδετο νὰ φάγω ὀλίγον ἄλευρον τῆς βρόμης μὲ ὕδωρ ἀναμεμιγμένον. Ἀποῦ δ' ἐτελειώσεν ἡ μετὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου ἐτήσιος συμφωνία μου, ὑπῆγα εἰς γεωργοῦ ὅστις ἔκαμεν τὸν ἱατρὸν, καὶ ὅστις ὑπεσχέθη νὰ μὲ διδάξῃ τὴν ἱατρικὴν του· ἀλλ' οὔτε τὰ βιβλία του μ' ἐδειξέ ποτε· ἀπ' ἐναντίας, τόσον βεβρώς μὲ ἠνάγκαζε νὰ κοπιᾶζω, ὥστε ἡρόωπτητα, καὶ ὅτε ἡ ἀσθένειά μὲ ἠνάγκαζε νὰ τὸν ἀφήσω, δὲν ἤθελε νὰ μὲ πληρώτῃ τὸν μισθόν μου διὰ τοὺς τρεῖς μῆνας, ἐπὶ λόγῳ ὅτι δὲν εἶχον τελειώσειν τὴν ἐξαμηνιαίαν ὑπηρεσίαν. Ἐνῷ ἔπασχον, κατεσκευάστα δύο ὠριλόγια, τὸ μὲν τοῦ κόλπου, τὸ δὲ τοῦ τοίχου, καὶ ἄλλα πράγματα, τὰ ὅποια, μετὰ τὴν ἀνάρρωσίν μου, ὑπῆγα καὶ προσέφερον εἰς εὐγενῆ τινὰ περὶ οὗ ἤκουσα ὅτι ἔχει καλλίστην διάθεσιν· μὲ ὑπεδέχθη φιλοφρονέστατα, καὶ διὰ μέσου αὐτοῦ ἠλπόρεσα ἐπομένως νὰ ὑπάγω εἰς τὸ Ἑδεμβοῦργον, καὶ νὰ ἐξακολουθήσω τὰ προσφιλεῖ μου μαθήματα· ἐλπίσμενον δὲ καὶ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἀναπληρῶ κάποτε τὰς χρεῖς τοῦ πτωχοῦ πατρός μου.

Ὁ ἱκνωὸς Φεργυσὼν, τὰ περὶ τῆς πρώτης ζωῆς τοῦ ὁποῦ κατεχωρήταμεν ἐδῶ ἐκ τῆς ἰδίας του περιγραφῆς, ἔγινε μέλος τῆς Βασιλικῆς Ἑταιρείας τοῦ Λονδίνου, περίφημος διδάσκαλος τῆς Ἀστρονομικῆς καὶ τῆς Φυσικῆς, καὶ ὁ συγγραφεὺς διαφόρων ἐπιστημονικῶν πονημάτων. Ἐκ τῶν

ἀκροατῶν αὐτοῦ ἦτο καὶ ὁ τότε πρίγκιψ τῆς Οὐαλλίας, ὁ μετέπειτα Γεώργιος Τρίτος, ὅστις τὸν προσδιώρισεν ἐτήσιον σύνταξιν πεντήκοντα λιτρῶν στερλινῶν. Ἦτον ἀπλοῦς καὶ ταπεινὸς τὰ ἥθη, καὶ λιτὸς εἰς τὰς ἐξεις του· ὅτε δ' ἀπέθικεν τὸ 1776, εἶχεν ἑξ ἑκατῶν λιτρῶν στερλινῶν.

Τί δυσκολώτατον; — Τὸ νὰ γνωρίζῃ τις ἑαυτὸν.

Τί δ' εὐκολώτατον; Τὸ νὰ συμβουλευῇ ἄλλους.

(Ἐκ τῆς ἀποθήκης τῶν ὠρελ. γνώσεων.)

ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΩΝ ΠΑΙΩΝ.

Ὁ ἀήρ, τὸν ὁποῖον πνέουσι τὰ παῖδι, ἦναι καθαρὸς καὶ μετριόθερος.

Τὸ φῶς εἶναι ἀναγκαῖότατον εἰς τὴν ζωὴν. Ὅστις ἀνατραφεῖ εἰς σκοτεινὸν μέρος, θέλει γένει χλωμὸς ὡς τὰ φυτὰ τὰ ὅποια δὲν βλέπουσι ποτὲ τὸν ἥλιον. Τὰ ὀμμάτια τοῦ παιδίου πρέπει νὰ προφυλάττωνται ἀπὸ τὴν εὐθυβολίαν τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου· ἐπειδὴ ὁ ἐκ τούτων προερχόμενος ἐρεθισμὸς βέλει τὸ βιάσει νὰ ἰλλωπῇ ἢ συχνοσφαλνῇ τὰ βλέφαρα, νὰ παραβλωπῇ (ἀλλοιοθροῖ) ἢ καὶ νὰ ἀμβλυωπεῖ ἐνίστε.

Ὅταν τὰ παῖδι δύνανται νὰ περιπατήσωσι, πρέπει νὰ τὰ συνειθίζωμεν νὰ ὑποφέρωσι τὸ ψῆχος καὶ νὰ ζεσταίνωνται μὲ τὰ παιγνίδια. Ὅτε πλείωτον τὰ κρατοῦμεν κλεισμένῃ, τόσῳ εὐκολώτερον ἀρρώστουσι καὶ πάσχουσιν. Ὅταν ὁ ἀήρ κοκκινίῃ τὸ δέρμα των, ἔχομεν λόγον νὰ συμπεράνωμεν ὅτι αὐτὸ θέλει εἶναι πολλὰ λεπτόν· ἐξ αἰναντίας δὲ θέλει ἀποβῇ μελαγχρινόν, ἂν ὁ ἀήρ τὸ λευκαίνῃ.

Καθ' ἡμέραν μετὰ τὸ ἐξύπνισμα ἄφες τὸ παιδί γυμνὸν ὀλίγας τινὰς στιγμὰς· ἄς κινήσῃ τὰ μέλη του εἰς τὸν ἥλιον ἢ ἐμπροσθεν τῆς θερμάτρας (ἐστίας). Τρίψετο μάλιστα ἐλαφρῶ, τὸ σῶμα διὰ νὰ εὐκολύνῃ τὴν διαπνοήν· ἀλλ' ἐμὰ πόδισον τὸ ρεῦμα τοῦ αἵματος ἀπὸ τὴν κοιλίδα του (κούνιαν), ἢ ὅποια πρέπει νὰ μένῃ ἀνοικτή.

Τὸ παιδίον ὠρελεῖται πλείωτον ἀπὸ τῶν ἀγρῶν καὶ χωρίων, παρὰ τὴν ἀέρα τῶν πόλεων. Ἀπόφευγε ἐξαίρετως τοὺς χαμηλοὺς καὶ καθύγρους τόπους, ὅπου ὁ ἀήρ δὲν ἀνανεύεται, καθὼς τὰ ἔλη καὶ τὰ στάσιμα ὕδατα, ὅθεν ἀναδίδονται ἐπιζυαβεῖς ἀναθυμιάσεις. Πρὸκρινε δὲ τὰ ξηρὰ καὶ

ὕψηλὰ μέρη, βλέπων πόσον εὐρωστον εἶναι τὸ παιδίον τοῦ βουνοῦ. Ὅποιον εἶναι ἐλαφρὰ ἐνδυμένον καὶ γυμνοκέφαλον ὑπόκειται εἰς ὀλιγωτέρας ἀρρώστιας.

Ἡ κατοικία τῶν παιδίων πρέπει νὰ ᾖ ἐκτεθειμένη πρὸς ἀνατολὰς ἢ πρὸς νότον· οἱ τοῖχοι αὐτῆς νὰ μὴ εἶναι ὑγροί, ἡ δὲ κλίνη τῶν παιδίων νὰ ἀπέχῃ ἀπὸ αὐτοῦ. Ὁ αἶψα πρέπει νὰ ἀνανεόνηται, ὅταν ὁ καιρὸς δὲν ᾖ οὔτε ψυχρὸς, οὔτε ὑγρὸς· ἀλλὰ ποτὲ μὴ ἀνάψῃς ἐκεῖ πῦρ εἰμὴ εἰς ἐστίαν.

Ἡ κεφαλὴ τῶν παιδίων πρέπει νὰ μένῃ σκεπασμένη ἕως οὗ ἀποκτήσῃ μαλλία· χονδρὰ κεφαλοδέσματα συγκεντρῖζουσιν τὴν διαπνεομένην ὕλην, ἥτις εἶναι πολλή κατ' αὐτὴν τὴν περίοδον τῆς ζωῆς, καὶ εὐκολύνουσι πολὺ τοὺς ἀχώρους τὸ λεγόμενον ἀμπέλιον, τὸν ἐμπυρσώτην, κ. τ. λ. Ἀρκεῖ ἐν σκέπασμα ἀπὸ παντὶν λινὸν ἔχον ἐπάνωθεν φλανέλαν· τριγύρω δὲ τῶν σιαγόνων ἡ τοῦ λαιμοῦ τὰ παιδία δὲν συμφέρει νὰ ἔχωσι τίποτε.

Ὅταν βαστάζωμεν τὰ παιδία δὲν πρέπει νὰ τὰ θλίβωμεν, ἐπεὶδὴ κινδυνεύομεν τότε νὰ βλάψωμεν τὰ μέλη των καὶ νὰ τὰ καταστήσωμεν στραβοδιόβολα· ὅθεν μὴ σηκώσῃς ποτὲ παιδίον ἀπὸ τὰ χεῖρα.

Ὅταν τὸ παιδίον ἔχῃ μακριὰ μαλίστα, ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ μένῃ ἀσκεπὴς ἐν καιρῷ θεροῦς. Σκιᾶδιον ψιθίνον ἀρκεῖ νὰ τὸ φυλάξῃ ἀπὸ τοῦ ἡλίου τὸν καύτωνα. Τὰ ὑποχιτώνια (ὑποκάμισα) καὶ ἄλλα ἱμάτια πρέπει νὰ ἔχωσι πλατείας τὴν τρύπαν τοῦ λαιμοῦ καὶ τὰς χειρίδας. (μανίκια)

ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΟΣ.

Ὁ κροκόδειλος εἶναι μία μεγάλη σαῦρα, πολλάκις δέκα ἕως δώδεκα πῆχεις μακρὰ, καὶ χονδρὰ ὡς ἓνα βουτίδιον. ἔχει φρικτὴν θεωρίαν, μεγάλον στόμα, ὑπὲρ ἑκατὸν ὀξεῖς ὀδόντας καὶ μελανὴν ρυτιδωτὴν ῥάχιν, τὴν ὅποιαν κανένα βόλι δὲν τὴν διαπερᾷ. Τρώγει παντὸς εἶδους ζῶα. Ὁρμαῖα δὲ κατὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ τοὺς καταπίνει. Κάθε χρόνον γεννᾷ ἕως ἑκατὸν ὠὰ μεγάλα, ὡς ἐκεῖνα τῶν χηνῶν, ἐξ ὧν γίνονται νέοι κροκόδειλοι. Ταῦτα τὰ ὠὰ κρύπτει ὁ κροκόδειλος εἰς τὴν ἄμμον, ἀλλ' ὁ ἐχθρὸς, ἵσως μὲ ἴνα γάτον, καὶ θανάσιμός του ἐχθρὸς, τὰ ἀναζητεῖ καὶ τὰ φονεῖ, καὶ οὕτω δὲν πληθύνει τὸ γένος τῶν κροκοδείλων.

ΨΙΤΤΑΚΟΣ.

Ὁ ψιττακὸς εἶναι πτηνὸν λαλίστατον καὶ τῆς ἀνθρωπίνης φωνῆς μιμητικώτατον, τουτέστι μανθάνει νὰ προφέρῃ λέξεις, τὰς ὁποίας πολλάκις ἤκουσε, χωρὶς ὅμως νὰ τὰς καταλαμβάνῃ· ὅθεν λέγομεν δι' ἓνα παιδίον, τὸ ὅποιον μανθάνει τι χωρὶς νὰ τὸ καταλαμβάνῃ, ὅτι ὁμιλεῖ ὡς ὁ ψιττακός. Διαφέρουσι δὲ οἱ ψιττακοὶ καὶ κατὰ τὴν μέγεθος καὶ κατὰ τὸ χρῶμα καὶ κατὰ τὴν ὥριότητα. Λέγουσιν ὅτι ζῶσιν 100 χρόνους καὶ ἐπέκεινα.

Ἡμέρα καὶ νύξ.

Ἐὰν βάλλω χυμονικὸν ἐμπρὸς εἰς τὸ φῶς τοῦ λύχνου, τὸ ἐμπροσθεν μέρος τοῦ θίλει εἰσελθὼν φωτισμένον, καὶ τὸ ὀπισθεν σκοτεινόν. Ἐὰν στρέψω τὸ χυμονικὸν ἀπὸ τὰ δεξιὰ πρὸς τ' ἀριστερὰ, ἀρχίζουσιν νὰ φωτίζωνται οἱ πρὸς τὰ δεξιὰ τόποι, ἤγουν ὁ ἥλιος ἀνατέλλει διὰ τοὺς κατοίκους ἐκείνων τῶν τόπων, καὶ οἱ πρὸς τ' ἀριστερὰ τόποι ἀρχίζουσιν νὰ χάνουν τὸ φῶς, ἤγουν βασιλεύει ὁ ἥλιος δι' αὐτούς. Ἡ γῆ λοιπὸν στρεφόμενη ὁλόγυρα εἰς τὸν ἄξονά της, εἰς διάστημα εἰκοσιτεσσάρων ὥρων, κάμνει μὲ τοιοῦτον τρόπον τὸ ἡμερονύκτιον. Αὕτη εἶναι ἡ ἡμεροῦσιος τῆς γῆς κίνησις.

Χρονικὴ τῆς γῆς κίνησις.

Ἐνῷ κινῆται ἡ γῆ καθημέραν ὁλόγυρα εἰς τὸν ἄξονα προχωρεῖ εἰς τὸν δρόμον της, καὶ κάμνει τὸν γύρον της εἰς τὸν ἥλιον εἰς διάστημα τριακοσίων ἐξήντα πέντε ἡμερῶν, πέντε ὥρων, δεκαπέντε λεπτῶν, καὶ κάτι ἀκόμη· τοῦτο τὸ περισσεῖον κάμνει μίαν ἡμέραν εἰς κάθε τέσσαρας χρόνους τὴν ὅποιαν ἡμέραν ἐπρόσθεσαν εἰς τὸν Φεβρουάριον μῆνα εἰς τὰς ἐπτὰ τοῦ μηνός, καὶ ταύτην τὴν ἡμέραν ἐλογαρίάζαν διὰ ἑκτὴν· ὅθεν δύο ἡμέρας ἐλογαρίάζαν κατὰ συνέχειαν ἑκτὴν τοῦ μηνός· διὰ τοῦτο ὁ τέταρτος ἐκεῖνος χρόνος ἐλέγετο Λατινιστὶ Βισέξτους, ἤγουν δύο φοραῖς ἑξ, ὑπερὸν ὅμως ἐπρόσθεσαν τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνός.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Βιογραφικαὶ σημειώσεις τοῦ Σιλουῦτου Πελλήκου. Σελ. 97.— Τινὰ περὶ Κύπρου. 99.— Διατριβὴ περὶ τοῦ ἐν Σύμῃ Γυμνασίου. Θέμα τῆς Κωνσταντινουπόλεως. 102.— Ἡ 25 Μαρτίου τοῦ 1821. 103.— Ἐπιστολὴ ἐπιστημονικὴ. 104.— 22 ἡμερῶν Περιήγησις. 105.— Ζωολογία. Περὶ ριζίου. 108.— Ὁ ἐκ μικροῦ μέγας. 110.— Ὑγιεινὴ τῶν παιδίων. 111.

Ἡ ΜΕΛΙΣΣΑ ΤΩΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ, ἐκδίδεται κατὰ μῆνα εἰς δύο τυπογραφικά φύλλα.
Εὑρίσκεται δὲ,

Ἐν ΣΜΥΡΝῃ, παρὰ τῷ Κυρίῳ Ἰωσήφ Μάγνητι.

Ἐν ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, παρὰ τῷ Κυρίῳ Ι. Λαζαρίδῃ.

Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ, παρὰ τῷ Κυρίῳ Δοῦκᾷ Παππᾷ, καὶ Α. Πουλῇ.

Ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις, παρὰ τοῖς Κ. Ἐπισ. τῶν Ταχυδρομείων.

Ἐκτὸς τῆς Ἐπικρατείας, παρὰ τοῖς Κ. Προξένοις.

Τιμὴ ἑτησία προπληρωτέα, ἐν Ἑρμουπόλει. Ἀρχὴμας 6.

» » Ἐκτὸς τῆς Ἑρμουπόλεως (διὰ τὰ ταχυδρομικά έξοδα) » 7.

— Ὁ Πρῶτος Τόμος τῆς Μελέσεως τῶν Κυκλάδων εὑρίσκεται εἰς τὰ διάφορα
ἐντὸς καὶ ἔκτὸς τῆς Ἐπικρατείας Βιβλιοπωλεῖα, καὶ Τίμῃται δρ. 6.

οὐδὲ τοῦ θύουτος, οὐδὲ τοῦ ἰσχυροῦ
ἀλλὰ τοῦ θεοῦ ἀδμουνητοῦ.